

01/2011

golfonline!

NEWS

www.golfonline.sk

-
- Volba správneho druhu trávky je kľúčová
 - Nie je tryska ako tryska
 - TURF EDUCATION 2011 sa blíži
 - Čarodejné kruhy - Fairy Rings
 - Čo nedokážeme vyhodnotiť, nedokážeme ani riadiť

SLOVO NA ÚVOD

Milí priatelia golfo,

nedávno sme sa s manželkou a kolegyňou Luciou zúčastnili konferencie v Londýne. Okrem stretnutí s mnohými známymi tvármi golfovej industrie, plavbe po Temži, dobrého jedla, vína a samozrejme kvalitných prezentácií, mi v hlave utkveli dve veci:

- **Grow the game (ako by mohol golf narásť)**
- **Sustainability (udržateľnosť)**

Napriek tomu, že Lucia mala účasť v rámci mediálnej podpory konferencie časopisom (ktorý čítate grátis) zdarma, moju firmu tento výlet stál viac ako 2.000 EUR. Letenky, hotel, poplatok za účasť na konferencii, drinky v bare s partnermi a priateľmi... Pýtam sa teda sám seba, aký prínos to pre mňa malo a či táto investícia bola pre môj biznis sustainable (udržateľná). V tejto chvíli na to jednoducho neviem odpovedať. A to je problém. Čo ak to nebudem vedieť spočítať (alebo aspoň odhadnúť) ani na budúce? A čo ak tých 2.000 EUR nezarobím späť? Vlastne až pri písaní týchto riadkov si uvedomujem, že toto je naše piate číslo GolfOnline NEWS. Dôvod na malé ohliadnutie sa práve vo svetle zmieňovaných 2.000 EUR. Keď som pred rokom písal úvodník úplne prvého čísla, zaznelo v ňom:

„Pochopiteľne, prichádzame na trh v čase, kedy každý jednotliviec, či firma pociťuje väčšiu zodpovednosť voči svojim investíciám a uvádzať na trh nový produkt je mimoriadne ťažké. Budeme si však vážiť každého čitateľa, každý názor, každú kritiku a veríme, že náš projekt sa čoskoro stane aj vašim.“

Pekne napísané, ale ak mám byť úprimný, vtedy som nepociťoval väčšiu zodpovednosť voči tejto investícii. A takisto si nemyslím, že sa časopis dostal za ten rok do pozície „musím si ho prečítať.“ To, v čo som veril pri jeho rozbehu, bola potreba spojiť sily a skúsiť vytvoriť platformu, pomocou ktorej by ľudia žijaci sa golfom na Slovensku a v Čechách mohli lepšie komunikovať. Deliť sa o skúsenosti, chyby, nápady a učiť sa od iných, skúsenejších, ktorí pracujú v krajinách, kde hrá golf viac ako 0,02% populácie. James Cronk na konferencii v Londýne začal svoju prednášku fantastickou vetou: „Som z Kanady, krajiny kde 18 % populácie hrá golf.“ Ak by sme to prepočítali na Slovensko, pri rovnakom pomere by sme mali 1.000.000 hráčov a v Čechách by sme mali 2.000.000 hráčov. Čísla pre nás v tomto momente nepredstaviteľné. No všetci by sme si želali, aby golf rástol. Nielen počtom hráčov, či počtom ihrísk. Musí rásť celé odvetvie. Pred konferenciou sme pozývali majiteľov ihrísk na

Slovensku do Londýna. Ponúkali sme aj zľavu na účastníckom poplatku, ktorú sme vyjednali u organizátora. Nenašiel sa však nikto. Okrem Sylvie Hruškovej. Pravdepodobne si všetci dali rovnakú otázku – oplatí sa mi to? Možno ak by nás tam bolo viac, nedával by som si tú otázku o 2.000 EUR. Tak snáď budúci rok. Dovtedy sa budem snažiť ich znova zarobiť. Prispiet' k tomu, aby golf u nás rástol (**grow the game**) tak, aby aj môj biznis bol udržateľný (**sustainable**).

Norbert Zaťko

Norbert Zaťko pracuje v golfovom priemysle od polovice 90-tych rokov. Podieľal sa na výstavbe niekoľkých golfových rezortov vo východnej

Európe. Riadi firmy na Slovensku a Ukrajine, zaoberajúce sa výstavbou golfových objektov na kľúč, dodávkami komplexných potrieb (semená, hnojivá, závlaha, stroje), greenkeepingom a manažmentom golfových klubov v ČR, SR, Rusku a Ukrajine. Otec rodiny, ktorá rada hrá golf (manželka, syn 12 r., dcéra 8 r.).
zatk@engo.sk

Martina Zaťková pracuje v golfe vo východnej Európe viac, ako 10 rokov. Jej doménou sú financie a profesionálny manažment.

Posledné 2 roky pracovala ako riaditeľ Kyjevského Golf Clubu s 36 jamkami (www.kievgolfclub.com), jedného z najväčších rezortov vo východnej Európe - zastrešujú výstavbu, tvorbu a školenie tímu, organizáciu turnajov a korporatívnych podujatí.
zatkova@engo.sk

Iveta Rothová sa pohybuje v oblasti trávnikárstva už vyše 10 rokov, špecializuje sa na profesionálne trávniky. Vyštudovala vysokú poľnohospodársku

školu. Svojou prácou v spoločnosti ENGO, s.r.o. získala rozsiahle odborné vedomosti a praktické skúsenosti z oblasti trávnikárstva, greenkeepingu, pestovania okrasných rastlín a drevín, hnojenia. Pravidelne navštevuje golfové a futbalové ihriská, ktorým poskytuje kvalifikované poradenstvo. Je začínajúcim hráčom golfo.
rothova@engo.sk

OBSAH

4 Volba správneho druhu trávy je kľúčová
Každý, kto o golfe niečo vie, prosto musí uznať, že pre väčšinu hráčov je pri hodnotení ihriska najdôležitejšia práve jeho úprava. Dosiahnutie kvalitnej hracej plochy závisí od množstva rôznych faktorov. Schopnosti greenkeepera sú prirodzene kľúčové.

6 Greenkeeper a jeho neľahká úloha
Existujú všelijaké profesie. Lekár lieči, hasič hasí, holič holi a strihá, učiteľ učí, spevák spieva. Čo však robí greenkeeper? Doslovne drží zelenú? Alebo udržuje zeleň? Neviem, netrúfam si porovnávať. Viem však, že by som si nikdy netrúfol byť greenkeeperom.

8 Nieje tryska ako tryska
„Postreký sú pre údržbu golfového ihriska veľmi dôležité. Nie sú však lacné a môžu predstavovať ekologické riziko. Vďaka intenzívnemu výskumu a novým technológiám, od trysiek až po samotné rozprašovače, sa zvyšuje ich efektívnosť“, píše Dr. Ruth Mann, vedúca oddelenia Turfgrass Protection, firmy STRI.

10 Počasie dokáže pripraviť krušné chvíle
Gray Bear Golf Club Tále je jedno z najkrajších golfových ihrísk na Slovensku. Nádherné prírodné scenérie horského údolia, do ktorých je ihrisko škótskeho typu veľmi citlivo včlenené, bolo v lete hostiteľom vrcholového športového podujatia LET pod názvom Allianz Slovak Ladies Open

12 TURF EDUCATION 2011 sa blíži!
Úspech minuloročnej akcie nás priviedol k myšlienke rozšíriť seminár na 2 dni, v termíne 8.-9. marca 2011. Sme veľmi radi, že naše pozvanie prijali vysokokvalifikovaní odborníci,

ktorí svoje znalosti každodenne konfrontujú s praxou. Máte tak naozaj unikátnu príležitosť získať informácie, ktoré by ste inak nezískali, či zistiť odpovede na otázky a problémy, s ktorými si neviete rady.

14 Čarodejné kruhy – Fairy Rings
Známa, nevyspytateľná choroba v trávnikoch všetkých typov. Často sú viditeľné jeden rok a druhý vôbec nie. Ich výskyt a prejavy sú nevypočítateľné. Niekedy sa prejaví iba ako tmavozelené kruhy, inokedy sú viditeľné aj plodnice.

16 Svet profesionálneho golfu – kam smeruje?
Niet pochyb, že svet profesionálneho golfu sa rýchlo vyvíja a stal sa z neho globálny business s dopadom nielen ekonomickým, ale aj sociálnym a environmentálnym. Turnaje a túry rôznych kontinentov sú mimoriadne atraktívne pre divákov. Len posledný Ryder Cup (mnohými považovaný za vôbec najvýznamnejšiu svetovú športovú udalosť) mal potenciál 750 miliónov domácností vo viac ako 180 krajinách.

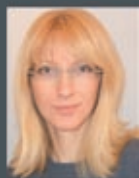
18 Golf Business Conference v Londýne
V decembri minulého roku sa v Londýne uskutočnil piaty ročník Golf Business Conference, ktorú organizuje Európska asociácia majiteľov golfových ihrísk (EGCOA). Jedná sa o významnú akciu európskeho golfového priemyslu, ktorú navštívilo viac ako 200 delegátov. Mediálnym partnerom konferencie bol, popri takých časopisoch ako Golf Course Architecture či Golf Management Europe, aj portál www.golfonline.sk.

20 „Mal som šťastie na nádherné lokality.“
Doug Carrick, renomovaný kanadský architekt a bývalý prezident A.S.G.C.A., má za sebou viac ako tridsať projektov golfových ihrísk a sedemdesiat renovácií. Mnohé z nich získali prestížne ocenenia za dizajn, tešia sa veľkej obľube golfistov a sú často prezentované v médiách.

23 Čo nedokážeme vyhodnotiť, nedokážeme ani riadiť
Za obdobie posledných 20 rokov sa na Slovensku začal pomaly, ale vzostupne vytvárať golfový trh. Trh, na ktorom majitelia golfových ihrísk, golfová asociácia, dodávatelia golfových ihrísk a klubov a samozrejme golfisti sú súčasťou ponuky a dopytu v spojení s golfom ako hrou. Rok 2008 priniesol pre všetky subjekty golfového trhu radikálnu zmenu.

26 Mission Hills, čínsky golfový raj
Keď sa povie Mission Hills, každý vie, že je to najväčší golfový rezort sveta zapísaný aj do Guinnessovej knihy rekordov. Golfový raj v krajine, ktorá nemá golfovú históriu a v ktorej je výstavba golfových ihrísk oficiálne podporovaná len v určitých lokalitách. V krajine, kde golf, s priemerným fee 165USD a členským takmer štvrt milióna USD, stále zostáva športom pre vyvolených, ale napriek tomu sa teší veľkej obľube.

28 Ľudia musia mať kde hrať
Nie je na Slovensku človeka, ktorý by nepoznal meno Miro Šatan. Slovenská hokejová legenda. Vysoký, inteligentný muž s výraznou charizmou. V drese reprezentácie absolvoval sedem svetových šampionátov. Jeho láskou však nie je len hokej. Miro Šatan je už niekoľko rokov vášnivým hráčom golfu. Mali sme to šťastie, že sme sa s ním o tomto zelenom športe mohli porozprávať.

Lucia Huberová
sa ku golfu dostala prostredníctvom svojej práce vo firme ENGO s.r.o. Má na starosti webovú stránku www.golfonline.sk a zastrešuje

aj dvojmesačník Golfonline NEWS. Pripravuje zaujímavé materiály týkajúce sa prevádzky a manažmentu ihrísk, architektúry, atraktívnych golfových destinácií, či rozhovory s výnimočnými ľuďmi. Koordinuje prípravu vzdelávacích konferencií Turf Education a Leadership Golf Conference.
info@golfonline.sk

Miroslav Šigut
vyštudoval odbor záhradný dizajn. Po skúsenostiach s podnikaním v tvorbe záhrad, sa začal zaoberať

profesionálnymi trávnikmi a závlahovými systémami. Je dizajnérom i realizátorom závlahových systémov a podieľal sa na výstavbe golfových ihrísk v Čechách, Slovensku a Ukrajine. Má bohaté vedomosti a skúsenosti z realizácií záhrad, je odborníkom v problematike výstavby golfových ihrísk.
zavlahy@engo.sk

Golfonline NEWS je odborný elektronický dvojmesačník o golfe a golfovom priemysle, ktorého hlavným cieľom je rozvoj a podpora golfu, jeho popularizácia a pomoc pri vzdelávaní ľudí z golfového priemyslu.

Naši čitatelia sú profesionáli z golfového priemyslu, manažéri golfových ihrísk, ich majitelia, developeri nových projektov, course manažéri golfových ihrísk, hlavní greenkeeperi a samozrejme všetci ostatní milovníci golfu.

Chcete inzerovať v Golfonline NEWS?

Napište nám na info@golfonline.sk!

Tím Golfonline NEWS

Voľba správneho druhu trávny je kľúčová

Každý, kto o golfe niečo vie, prosto musí uznať, že pre väčšinu hráčov je pri hodnotení ihriska najdôležitejšia práve jeho úprava. Dosiahnutie kvalitnej hracej plochy závisí od množstva rôznych faktorov. Schopnosti greenkeepera sú prirodzene zásadné.

No vďaka možnosti neustáleho vzdelávania a dostupnosti informácií, je dnes k dispozícii množstvo skúsených profesionálov, ktorí sa v trávnych druhoch vyznajú. Dôležité sú tiež financie, kvalitné ihrisko jednoducho niečo stojí. Ak sú však použité trávové kultivary nevhodné do danej miestnej klímy, tak aj ten najlepší greenkeeper s tučným rozpočtom bude bojovať ako keby „s jednou rukou zviazanou za chrbtom“.

Dobrá tráva je výsledok dobrej údržby, no vyžaduje si aj dobré vybavenie. Zlá kvalita kosby bude zákonite viesť k tomu, že sa tráva bude dlhšie zotavovať a povrch nebude hladký. Ako tvrdí Jonathan Smith z Golf Environment Organization, práve tento faktor je dôležitý aj pre trvalú udržateľnosť golfového. To je aj dôvod, prečo

GEO spolupracuje s výrobcom brúsok Bernhard and Company. „Firma Bernhard ako zástanca trvalej udržateľnosti golfového, prenáša túto filozofiu do výroby a predaja svojich produktov, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri zvyšovaní odolnosti trávnikov voči chorobám a suchu.“ Stuart Staples z firmy Scotts, dodávateľa hnojív a osív pre

intenzívne trávniky, dodáva: „Prevádzkari ihrísk čelia ekonomickým tlakom. Zásadne pre nich je udržať trávniky zdravé a silné a vyhnúť sa tak dodatočným nákladom, akým je napr. opätovný výsev po vypuknutí niektorej choroby. Kľúčovým faktorom na dosiahnutie tohto cieľa je voľba správneho druhu trávny, s prihliadnutím na miestne pomery.“ Greenkeeperi často volia tradičné trávne zmesi bez toho, aby sa bližšie zamysleli nad ich vhodnosťou pre ich konkrétne ihrisko. Voľbou správnych druhov sa však môžu vyhnúť činnostiam, ktoré so sebou nesú aj isté environmentálne riziká. Nové šľachtiteľské techniky napr. viedli k vyšľachteniu nových tráv a nižšou mierou dorastania. Využívanie týchto druhov zníži periodicitu kosenia trávny a tým pádom aj

Trávne druhy vhodné do teplých podnebí

Bermudská tráva - Trsčitý prstnatý (cynodon transvaalensis a c. dactylon) Využíva sa na golfových ihriskách už od začiatku 20. storočia. Nikdy to však vlastne nebol dokonalejší povrch. Jej široké listy tvorili nerovnosti, takže sa loptičky hýbali aj na rovine a okrem toho sa táto tráva nedala kosiť na tak nízko ako psinčeky. Medzičasom sa podarilo vytvoriť hybridné trpasličie odrody bermudskej trávny, ktoré sa charakteristikou blížila psinčeku plazivému, alebo sa mu dokonca vyrovnávajú. Známe golfové kluby renovujú svoje trávniky práve týmito druhmi.

Ak sa pôda príliš ochladí, bermuda upadá do spánku a získava žltú farbu, ktorá nie je veľmi príťažlivá. Najmä strediská, ktorých hlavná sezóna je počas zimy, robia do seba na jeseň ešte mátonohom. Ale je to vlastne škoda, lebo práve táto spiaca bermudská tráva poskytuje fantasticky pevný hrací povrch. Po uplynutí svojho „žltého“ obdobia (4-6 týždňov) je výsledkom naopak dosť nekalitný trávnik, práve v dôsledku spomínaného dosiatego mátonohu. Popularita takéhoto dosevu za súčasných ekonomických podmienok klesá, nakoľko stúpa cena vody ako aj potrebných chemikálií. Sú však prípady, kedy je to vyslovene nutnosť. Nemôžete odohrať tisíce kôl na ihrisku, ktorého hrací povrch,

teda trávnik, aktívne nerastie. Na druhú stranu dosev len pre estetické dôvody je nerozumný.

Paspalum vaginatum

Je vhodná pre ihriská v teplom podnebí. Tam, kde vládnu prísne ekologické predpisy a nedostatok vody, tam sa paspalum javí ako spása. Táto tráva pochádza z morského pobrežia Južnej Afriky a je vysoko odolná voči soli (a čirou náhodou aj vode, ktorá je nekalitná z iných dôvodov). Ak na zavlažovanie chcete využívať odpadovú vodu zo zástavby, tak práve pri druhu paspalum je nutnosť dodatočnej filtrácie vody nižšia.

Z botanického hľadiska je paspalum podobné vyššie spomínanému druhu bermuda. Tráva má široké listy a vytvára početné rhizomy. Trávnik sa zakladá vegetatívne, t.j. výsádzaním vegetatívnych výhonkov. Spiace paspalum predstavuje ešte lepší hrací povrch ako spiaca bermuda, no aj v tomto prípade väčšina ihrísk s týmto povrchom doseva. Cez leto je trávnik trochu „lepkavý“ a kladie akoby väčší odpor.

Kikuytj (pennisetum clandestinum)

Táto rastlina patrí v mnohých krajinách za burinu. Trávu kikuytj však využíva prekvapivo veľké množstvo renomovaných ihrísk v teplých krajinách. V Južnej Afrike je to

dokonca najčastejšie využívaný povrch. Kikuytj má veľmi široké listy a tiež tvorí značne „lepkavý“ povrch.

Zoysia (zoysia japonica a z. matrella) Tento druh sa obvykle obmedzuje na ferveje a na rafty. Zapestovanie trávniku môže trvať extrémne dlho, až dva roky. No keď ho už raz máte, tak si vyžaduje minimum údržby, nakoľko pomaly rastie. Má tendenciu k plstnatosti, najmä pri aplikácii vysokých koncentrácií dusíka. Spravidla sa nekosiť na kratšie ako 13 mm, nakoľko je tráva dosť tuhá a vzpriamená. Loptička na nej dobre „sedí“, pretože je aj hustá.

Paspalum v rezorte Paraiso del Mar, Mexiko

Kostrava na Chambers Bay, Washington

náklady na strojové vybavenie a prácu. Existuje silná tendencia k vývoju nových druhov tráv s nižšími nárokmi na rôzne vstupy. V Spojených štátoch sa stále viac používajú trávniky, ktoré zostávajú stále zelené aj počas období sucha a horúčav, pričom im neprekáža ani značne vysoká zasolenosť pôdy a prostredia. Prvou vecou, z ktorej golfové ihrisko profituje, je zníženie potreby zavlažovania. Ale aj voľba druhov so zvýšenou odolnosťou proti chorobám, im pomôže ešte viac znížiť potrebné vstupy. Kombinácia ekonomických a environmentálnych tlakov bude viesť pravdepodobne k tomu, že sa ihriská rozhodnú pre konzervatívnejšie rozhodnutia, čo sa týka údržby. Režim údržby, ktorý zámerné dostáva trávu až na samú hranicu prežitia (v domnienke optimalizácie nákladov), je zákonite rizikový. Rovnako riskantná je aj snaha o udržanie psinčekových trávnikov v oblastiach, ako sú v USA štáty prechodovej zóny. Významným faktom je ďalej to, že

aj špičkové ihriská ako napr. East Lake v Atlante, sa rozhodli pre výsev novým „ultra-trpasličím“ druhom Bermuda grass (vysv.: *Cynodon* spp. – druh trávneho druhu rozšírený v teplých oblastiach, rozmnožujúci sa stolonami, rhizomami a semenami). Stále najbežnejším trávny druhom na greeny je psinček plazivý, no ihriská si kladú otázku, či náklady a riziká spojené s jeho použitím skutočne stoja za to.

Druhý trend smeruje k trávny druhom, ktoré vyžadujú nižšie vstupy. Vo Veľkej Británii to znamená obnovenie záujmu o tradičné britské druhy tráv, tj. kostravu a psinček. „Využívanie druhov so zvýšenou odolnosťou voči environmentálnym záťažiam sa za posledné roky zvýšilo,“ hovorí Stuart Staples z firmy Scotts. „Nové trávové kultivary sú vyšľachtené špecificky ako golfové, a to so zvýšenou odolnosťou voči vysokej koncentrácii solí, tolerantnosťou voči tieňu a chorobám, ako je „ohnisková škvrnitosť trávnik“, čiže

brown patch (resp. *Rhizoctonia solani* a *Rhizoctonia cerealis*). Výrazným výsledkom nových šľachtiteľských techník je rozdiel v hustote výhonkov a v nárokoch na dusík u nových odrôd psinčeka, v porovnaní so starými. Takýmto spôsobom dokážu greenkeeperi minimalizovať vstupy pri súčasnom udržaní kvality trávnik. Azda najdramatickejšie zmeny nastali v teplejších regiónoch. *Paspalum* (trávny druh teplých oblastí) napreduje rýchlym tempom. Keď vidíme, ako sa druhu Platinum *paspalum* darí na ihriskách v Dubai a v Spojených arabských emirátoch, tak je aj jasné prečo.

Paspalum nie je samozrejme všeliekom, aj keď sa to pár rokov nazad tak javilo. Keďže stále viac ihrísk zaujíma kontrolovaný, manažérsky orientovaný prístup k trávniku, je dostupných aj viac informácií o jeho údržbe. Vyžaduje si značne agresívnu vertikutáciu, ak nemá tvoriť príliš silnú vrstvu plsti. Trend k druhu *paspalum* vznikol pôvodne na ihriskách v teplých oblastiach, kde vládli obavy, či sa podarí zabezpečiť dostatok kvalitnej zavlažovacej vody bez toho, aby to ihrisko zruinovalo. Zdalo sa totiž, že táto rastlina sa dokáže vysporiadať aj s vodou nižšej kvality. Časom však greenkeeperi zistili, že nekvalitná voda predstavuje problém aj pre túto trávu. Nutnosť zavodňovania pôdy kvalitnou vodou a odstraňovania soľných usadenín robí túto rastlinu menej revolučnou, ako si mnohí zo začiatku mysleli. No aj tak zostáva u ihrísk v teplejších oblastiach favoritom.

GOLF COURSE
ARCHITECTURE

www.golfcoursearchitecture.net

Trávne druhy vhodné do chladných podnebí

Kostrava (*Festuca* spp.)

Kostrava je trávny druh s asi 300 poddruhmi, ktoré sa od seba výrazne líšia. Listy má jemné a darí sa jej v relatívne miernych klimatických podmienkach a relatívne suchom povrchu. Doma je na piesčitých pôdach, lebo tvorí hlboké korene (hľadajúce vodu) a je schopná upadnúť do latencie, tj. spánku, počas horúčav alebo sucha. Vtedy sa listy sfarbujú do hneda. Zapestovanie porastu kostravy spravidla trvá dlhšie, lebo rastliny uprednostňujú rast koreňov na úkor listov. Kostrava nevyžaduje vysoké dávky vody a hnojiva, lebo vtedy ju naopak iný, agresívnejší druh „prerastie“. Keďže rastie veľmi pomaly, neznáša veľmi intenzívnu záťaž. Je skoro až nezlučiteľná s využívaním golfových autíčiek. Taktiež ju nemôžete pokosiť úplne nakrátko a to znamená, že kostravové ihriská nebudú nikdy utra-rýchle.

Psinček (*Agrostis* spp.)

Existuje nespočetné množstvo druhov. Hlavné dva sú Psinček tenký a Psinček poplzivý, avšak sú medzi nimi podstatné rozdiely. Pokiaľ sa hovorí o psinčekovo-kostravových greenoch, spravidla je použitý Psinček tenký. Green nie je to totálny s greenom kostravovým, no hrateľnosť povrchu je podobná. Dá sa povedať, že to

platí aj pre údržbu. Greenkeeperi obvykle vysievajú alebo dosievajú zmes kostravy a druhov *Agrostis capillaris* a konečný charakter trávnik určujú vlastnosti pôdy v danej lokalite. Čím je pôda ťažšia, tým dominantnejší psinček bude. Psinček poplzivý (plazivý) je odlišný trávny druh. Často počujeme o Pennncross, sérii A a odrode L74. Ide o sofistikované príklady selektívneho šľachtenia, vytvorené producentmi osív pre golfové ihriská tej najvyššej triedy. Tieto trávy voláme „plazivé“, nakoľko rastlina vytvára vodorovné výhonky, zvané tiež stolony a takto sa rýchlo šíri po celom povrchu. Psinček poplzivý v tejto brandži platí za zlatý štandard, lebo výsledkom je hladký trávnik, ktorý sa dá kosiť na minimálnu výšku, čo ho robí presným a rýchlym. Rastlina ako taká je však značne delikátna. Vyžaduje množstvo vody, fungicidov a hnojív. Greenkeeper môže často balansovať na ostrí noža - medzi dosiahnutím požadovaného stavu trávnik a likvidáciou trávy v snahe dosiahnuť pevný a rýchly povrch.

Lipnica (*Poa* spp.)

Lipnica *Poa annua* (Lipnica ročná) a Lipnica *Poa pratensis* (Lipnica lúčna) sú významné druhy pre golfový šport, no ich úloha kontroverzná. *Poa annua* je jednoročná rastlina, každý rok totiž

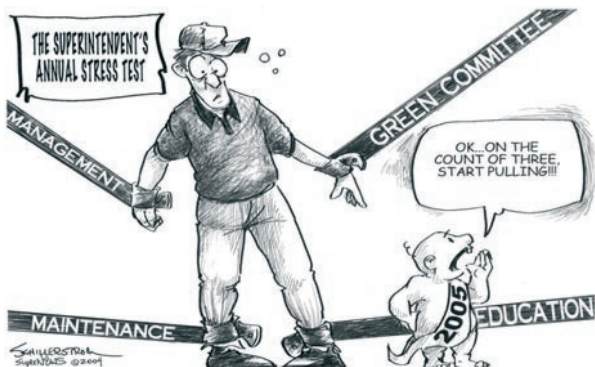
odumiera. Na rozmnožovanie preto tvorí veľké množstvo semien a veľmi agresívne konkuruje ostatným druhom. Schopnosť trávy *Poa annua* zamoriť vlastne akýkoľvek trávnik je jeden z hlavných problémov údržby trávnikov. Otázka znie: Bojovať, alebo sa s ňou zmieriť? Nedá sa povedať, že by *Poa annua* nebola schopná poskytnúť kvalitný povrch, väčšina starších vnútrozemských ihrísk, na ktorých rastie, má stále dobré trávniky. Skutočný problém nastáva v čase tvorby semien, keď sa trávnik stáva nerovný. Boj proti tomuto druhu je ťažký, lebo je veľmi agresívny. *Poa pratensis* sa obvykle používa na raý. Je hustá a rastie vzpriamene. Loptička klesá priamo až na zem, čo odpal značne sťažuje. Monokultúra lipnice lúčnej na rafe kosenom na rovnakú výšku je pre priemerného hráča obtiažna a navyše jej jednofarebný odtieň nesmierne komplikuje hľadanie loptičiek.

Mätonoh (*Lolium* spp.)

Mätonoh trváci je pravdepodobne vo Veľkej Británii a Európe najčastejšie využívaný trávny druh. Vyznačuje sa širokými listami a je veľmi invazívny v trávnikoch s inými trávnymi druhmi. Najmä na ťažších pôdach sa greenkeeperi skôr rozhodnú sa s ním zmieriť, ako viesť nerovný boj. Povrch to sice nie je najlepší, no môžete ho udržať hrateľným a limitovať tak náklady.

Greenkeeper a jeho neľahká úloha

Existujú všelijaké profesie. Lekár lieči, hasič hasí, holič holí a strihá, učiteľ učí, spevák spieva. Čo však robí greenkeeper? Doslovne drží zelenú? Alebo udržiava zeleň? Neviem, ťažko sa to špecifikuje. Viem však, že by som si nikdy netrúfol byť greenkeeperom.

Na Slovensku ich máme asi 20, v Čechách okolo 150. Cieľom tohto článku je pozrieť sa bližšie na to, čo vlastne greenkeeper robí.

Tak ako aj my ostatní, je každodenne konfrontovaný s ťažkou situáciou v golfe:

- Ľudia majú na golf menej času
- Ubúda korporátnej klientely
- Legislatívne opatrenia a ekologické požiadavky mu zväzujú ruky
- Cena energií sa neustále zvyšuje
- Vedenie klubu okresáva náklady
- Počet odohraných kôl a tým aj príjmov do pokladne klubu nestúpa

A napriek tomu vedenie klubu očakáva stále krajšie a kvalitnejšie hracie povrchy, pričom mu zveruje základný výrobný prostriedok – trávny povrch!

Tak ako to ten greenkeeper má urobiť?
Odpoveď vyžaduje komplexný prístup. Pozrime sa teda, čo všetko musí greenkeeper vedieť. V prvom rade musí byť pôdoznalec, ktorý chápe rozdiely v kvalite a zložení pôdy.

Inak sa trávnik správa na piesku, inak v černozemi a úplne inak na hlinitom podloží. Greenkeeper musí byť takisto celkom slušný meteorológ. Počasie vplýva na operácie vykonávané na ihrisku maximálnou možnou mierou.

Nesmie podceňiť znalosť trávnych druhov a odrôd. Na svete existuje viac ako 8000 druhov tráv a niekoľko desiatok tisíc komerčných odrôd. Každá z nich reaguje ináč na svetlo, vodu, hnojenie, kosenie.... presne ako u ľudí.

Greenkeeper musí byť dobrý doktor, aby vedel, ako vyliečiť chorľavý trávnik, či aspoň zabezpečiť preventívne opatrenia.

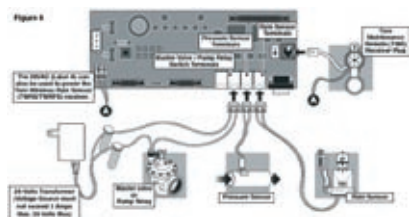
Trávnik je ako malé dieťa. Nepovie Vám, čo ho bolí, no greenkeeper to musí zistiť! Vedeniu klubu je jedno, či je problém na povrchu, alebo v koreňovej zóne. Trávnik sa neobíde bez vody a greenkeeper musí mať hlboké znalosti vodohospodára. Raz je vody málo, inokedy priveľa. Za vodu sa platí a málokto vie, že na zavlažovanie 18-jamkového ihriska spotrebujete v lete aj 1.500 m³/deň, čo je 1,5 milióna litrov! Nečudo, že optimalizácia závlahy je jednou z najdôležitejších činností greenkeeperov.

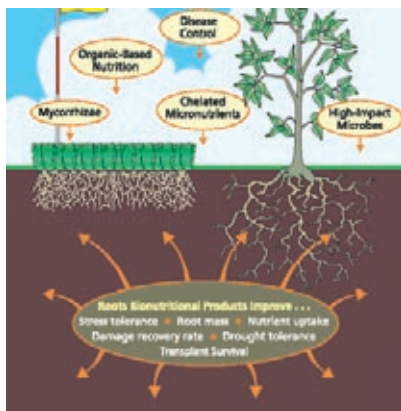
Čo však robiť, ak je voda nekvalitná?

Vysoké pH, zasolenosť, „mŕtva voda“, to všetko prináša množstvo následkov. Greenkeeper musí byť takisto zdatným elektroinštalatárom, keďže závlaha je riadená elektroimpulzami. Mnohí greenkeeperi by vedeli rozprávať hororové príbehy, najmä po letných búrkach, keď systém trafil blesk.

Agronomické znalosti na vysokej úrovni týkajúce sa nielen trávnikov sú samozrejmosťou. Musí byť ozajstný špecialista vo svojom odbore, pričom má na ihrisku niekoľko druhov tráv, zmesí, ktoré sú kosené na absolútne rozdielnu výšku!

Jednou z najdôležitejších povinností je zvoliť správne dávky živín v závislosti od trávneho druhu, veku trávniku, ročného obdobia a snád ďalších 20 faktorov...

Boj s lipnicou ročnou – burinou, ktorá má rovnaký genetický základ ako lipnica viacročná (ktorá je neoddeliteľnou súčasťou väčšiny trávnikov), pripomína boj s veternými mlynmi.

Jeho ďalšou povinnosťou je nastaviť rýchlosť greenov. Mnohí golfisti nemajú ani len tušenie, že rýchlosť sa nenastavuje iba výškou kosby...

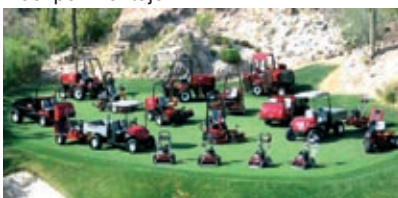

Bez slušných znalostí práce s počítačom si dnes prácu greenkeepera nemôžeme ani len predstaviť. Znalosť rastlín a stromov je absolútnou nevyhnutnosťou.

Nadbytok plste v koreňovej zóne už vyrezala našim greenkeeperom nejednu vrásku na čele. Musia sa s tým však vysporiadať zvolením správneho stroja a operácie na trávniku. Musí byť slušný automechanik, ktorý s minimom strojov pokosí a ošetrí maximum plochy, pričom stroj sa najmä v sezóne nesmie odstaviť na dlhšie, ako na pár dní.

Mal by vedieť obsluhovať všetky stroje používané na golfovom ihrisku. Výber správnych hrotov pre aerifikáciu je tiež hotová veda a kto nevie, nech radšej neexperimentuje.

Greenkeeper takisto musí odhadnúť, kedy je nutné prírode pomôcť.

Musí vedieť vyhodnocovať štatistiky, plánovať náklady, čas, pripravovať a obhajovať rozpočty pred vedením klubu. Dobrý greenkeeper by mal byť vynaliezavý a pripravený na netradičné riešenia. No a na záver, mal by byť dobrý golfista, aby pochopil pohnútky hráčov a dokázal sa pozrieť na rôzne situácie ich očami.

A tu vyvstáva otázka: **Kde sa to všetko má naučiť?** Profesia greenkeepera u nás oficiálne neexistuje. Odborné školstvo, či vysokoškolské vzdelanie absentuje úplne. Tak kto má byť potom zdrojom informácií? Kolegovia, knihy, články či internet, alebo nebudaj vlastná skúsenosť metódou pokus - omyl?

Napriek tomuto stavu, majitelia, či operátori golfových ihrísk zverujú obrovský majetok do rúk chlapcov a dievčat, ktorí sa s touto výzvou potýkajú so cťou.

Zamyslime sa však, či je to tak správne a čo by sme mohli vylepšiť. Možno by stačilo na začiatok častejšie sa stretávať, alebo na ojedinelé vzdelávacie podujatia vyslať nielen hlavného greenkeepera, ale aj jeho podriadených. Veď najlepší pracovník je ten, ktorý sa chce učiť. Podporme ich a ak náhodou uvidíme na golfovom ihrisku miesto, ktoré sa nám zdá zanedbané alebo neošetrené, spomeňme si na fakt, že títo chlapci jednoducho robia, čo môžu. A tak si naozaj myslím, že by som nezvládol byť dobrým greenkeeperom.

Norbert Zaťko

Nie je tryska ako tryska

„Postreky sú pre údržbu golfového ihriska veľmi dôležité. Nie sú však lacné a môžu predstavovať ekologické riziko. Vďaka intenzívnemu výskumu a novým technológiám, od trysiek až po samotné rozprašovače, sa zvyšuje ich efektívnosť“, píše Dr. Ruth Mann, vedúca oddelenia Turfgrass Protection, firmy STRI.

Ochranné prípravky tradične aplikujeme vo veľkej dávke vody (300 - 1.000 l/ha) za použitia konvenčných plochých vejárovitých trysiek. Je to časovo náročné, potrebujeme niekoľkokrát znovu doplniť nádrž a teda častejšie manipulovať s koncentrovaným produktom. Potenciálne unášanie postrekovej kvapaliny za veterného počasia je tiež značne vysoké, takže počasie silne limituje počet dní, kedy má aplikácia postreku zmysel. Postreky sa často vyznačujú rôznymi charakteristikami a majú aj rôzne zameranie. Univerzálny prístup pri ich aplikácii často nevedie k očakávaným výsledkom.

Zabezpečenie správneho nastavenia a kalibrácia postrekovača sú pre dosiahnutie dobrých výsledkov zásadné. Pomoc pri nastavovaní poskytuje stránka [Amenity Forum](#) ako aj množstvo iných stránok a brožúr firiem ako Bayer, Scotts a Syngenta. Spoločnosť Syngenta odhaduje, že je možné dosiahnuť 10% nárast účinnosti aplikácie prípravku použitím tých správnych trysiek. Preto STRI zahájilo

intenzívny výskum zameraný na jednotlivé trysky a dávkovanie vody pri aplikácii fungicídov proti chorobám golfových trávnikov. Hlavným výstupom tohto výskumu je **vyvinutie prvých trysiek, špeciálne určených pre trávniky**.

Listové a pôdne trysky spoločnosti Syngenta ukázali, že dokážu účinne dopraviť fungicídny prípravok tam, kde je potrebný. Ak aplikujeme fungicídny prípravok proti chorobe alebo Primo Maxx na riadenie rastu, tak je ideálne, ak kvapôčky zostanú na liste trávy.

Listová tryska spoločnosti Syngenta bola konštruovaná tak, aby dopravila produkt pri dávkovaní 250 litrov/ha pri tlaku 2,5 bar (dobré výsledky však boli dosiahnuté aj s polovičnou dávkou t.j. 125 l/ha). Pri aplikovaní prípravkov pomocou tejto listovej trysky bolo tiež zaznamenané oveľa menšie odnášanie účinnej látky v porovnaní s klasickou tryskou. Skúšky firmy STRI na škvrnitosť zapríčinenú

hubou *Microdochium* ukázali, že prípravky Heritage, Banner Maxx, Headway a Instrata dosiahli rovnaké potlačenie tejto choroby pri dávkach 125, 250, 500 a 1000 l/ha (v porovnaní s neošetrenými plochami).

Pôdna tryska bola vyvinutá na aplikáciu prípravkov pod úroveň listov, teda do oblasti koreňov. Z tohto dôvodu je tryska vhodná na fungicídne prípravky proti chorobám koreňov, tekutých hnojív a vlhčiacich činidiel. Optimálne výsledky boli dosiahnuté pri dávke 550 l/ha a tlaku 3 barov. Niektoré prípravky umožňujú aj nižšie dávky vody, ak sa aplikujú pomocou technológie rotačného rozprašovania (napr. u výrobku Environmist od firmy R&K Kensett), kde dochádza k aplikácii malých objemov pri nízkych tlakoch. Táto technológia využíva rotujúci disk, ktorý tvorí rovnomerné kvapôčky optimálnej veľkosti, čo je nesmierne dôležité pre príjem účinnej látky cez povrch listov. Taktoko sa okrem iného zabezpečuje aj minimálne

unášanie prípravku, tj. minimálna strata. Spoločnosť STRI skúmala účinky prípravku Primo Maxx(R) a aj na greene aj ferveji. Na greene bola použitá zmes psinčeka, kostravy a lipnice jednorozetnej a bol kosený výšku 5mm. Aplikovali sme Primo Maxx pri koncentrácii 0,4 l/ha pomocou klasického walk behind postrekovača pri dávke vody 300 l/ha a v druhom variante bol použitý postrekovač Enviromist a dávka vody bola 30 l/ha. Aplikácii bolo spolu 8 v 2-5 týždňových intervaloch, v čase od mája do októbra 2008. Kvalita a farba trávnik boli hodnotené v dvojtyždňových intervaloch a to počas celého vegetačného obdobia. Zaznamenali sme rovnaké zlepšenia vo farbe trávnik ako aj v jeho kvalite, pri aplikácii prípravku Primo Maxx dvoma rôznymi postrekovačmi. Pri pokuse na ferveji (trávnik bol kosený na 20 mm) sme aplikovali Primo Maxx v dávke 1,6 l/ha do 300 l vody /ha a v prípade postrekovača Enviromist do 30 l vody /ha. V mesačných intervaloch sme aplikovali prípravok šesťkrát to od mája do októbra 2008. Tiež sme trikrát merali dorastenie trávy, aby sme takto mohli zistiť účinok prípravku na rast zelenej hmoty. Oba postrekovače dosiahli rovnaké výsledky. Farba aj kvalita trávnik sa po aplikácii zlepšili. Po aplikácii Primo Maxx sme zaznamenali aj o 56% nižší rast trávnik v porovnaní s neošetrenou plochou. Enviromist takto umožňoval aplikáciu prípravku Primo Maxx len v 1/10 dávky bežného postrekovača, pričom dodatočným benefitom bolo zníženie potrebného množstva vody a potenciálne aj potrebného času. Ďalšie skúšky ešte pokračujú, no máme prosím na pamäti, že pri aplikácii prípravkov pri znížených objemoch (a teda vo zvýšených koncentráciách), je potrebné striktné dodržiavať pravidlá, uvedené na obaloch.

Ďalším aspektom aplikácie pesticídov, ktorý môže viesť k neodvratnej kontaminácii vody na golfových ihriskách, je odstraňovanie krycích fólií na obaloch od týchto prípravkov. Tieto fólie slúžia ako bariéra proti prenikaniu vzduchu a vlhkosti do koncentráto, ako aj ochrana proti podvodnému riedeniu. Ak pracujeme s hrubými rukavicami, tak sa ťažko odstraňujú a takisto je obtiažne zmyť všetky zvyšky koncentráto, ktoré sa na nich zachytili. V súčasnosti sa odporúča opláchnuť kryciu fóliu buď odložiť separátne, alebo ju hodiť do vypláchnutej nádoby od prípravku, aby ich potom mohla zlikvidovať patrične kvalifikovaná firma. Boli vyvinuté nové obaly, ako je napr. S-Pac od firmy Syngenta, ktoré takéto fóliové bariéry nemajú. Namiesto nej majú akúsi membránu, ktorá obal znovu utesní, ak by sa nepoužil všetok prípravok (týmto sa znižuje aj riziko náhodného rozliatia). Má tiež hladký vnútorný povrch, čo značne uľahčuje vyplachovanie po vypotrebovaní obsahu. Ďalšou metódou, ktorá môže znížiť potrebný čas pri postrekovaní, je

Postrekovač Enviromist prináša úsporu postrekovej kvapaliny, vody aj času

aplikácia prípravkov v tank mixoch. Ako príklad môžeme spomenúť pridávanie výživných látok do istých druhov fungicídneho ošetrovania, aby sa takto dosiahla regenerácia poškodeného trávnik. Pokusy STRI preukázali, že je to veľmi úspešné. Napr. Iprodione (Chipco Green, 20 l/ha) zmiešaný s prípravkom Go Green Plus (20 l/ha) viedol k rýchlejšiemu zotaveniu trávnik, zatiaľ čo fungicídny prípravok dostal škodlivý organizmus pod kontrolu. Go Green Plus obsahuje draslík, železo ako aj malé množstvo dusíka. Pomáha „zotaviť“ rastlinu a poskytuje dostatok dusíka na podporu rastu pre obnovu a to bez toho, aby bol vyvolaný bujný rast trávy. Čas potrebný na aplikáciu sa výrazne skráti oproti separátnej aplikácii, pričom dosiahnuté výsledky boli rovnaké. Musíte si však dať pozor na vzájomnú kompatibilitu prípravkov, nakoľko vzájomne nekompatibilné látky môžu spôsobiť upchatie rozprašovačov. Patričné rady v tomto ohľade Vám poskytnú všetky help-linky dodávateľských spoločností.

Pokiaľ ide o využitie pesticídov v trávnych porastoch, na Slovensku je ťažká situácia. Chemické prípravky sú spravidla registrované iba pre plodiny pestované na veľkých plochách, ako sú obilniny či okopniny. Každá nová registrovaná skupina je spojená s nemalými registračnými poplatkami a preto firmy od registrácie prípravku do trávnikov (ako minoritnej plodiny) často upúšťajú. Predsa len, plochy intenzívne využívaných trávnikov na Slovensku a napr. v Anglicku sa „trochu“ líšia. Tráve druhý však patria do čeľade rastlín Poaceae, t.j. sú veľmi príbuzné s obilninami. Preto práve prípravky registrované do obilnín sa teoreticky dajú aplikovať aj na trávne porasty, avšak riziko je na používateľovi. Postrekovač Enviromist, spomínaný v článku, je možné vidieť a prípadne aj prenajať v spoločnosti ENGO s.r.o. Navštívte firemnú stránku www.engo.sk, alebo nás kontaktujte mailom na info@engo.sk.

Greenkeeping
www.greenkeepingmagazine.com

Zoznam fungicídov registrovaných na aplikáciu v obilninách s potencionálnym využitím v trávnikárstve

FUNGICID	Účinná látka a jej obsah	Mechanizmus účinku	Typ prípravku	Dávkovanie
Acanto 250 SC	picoxystrobin 250 g/l	systémový	strobilurin	0,8 - 1 l/ha
<i>Môžno do tan mixu s Cerelex plus, Capitán 25EW, Talus</i>				
Alert Extra	125 g/l Carbendazim + 250 g/l flusilazole	systémový	benzimidazol + triazol	0,5 l/ha
Alert S	250 g/l carbendazim + 125 g/l flusilazole	systémový	benzimidazol + triazol	1 l/ha
Amistar	azoxystrobin 250 g/l	systémový	strobilurin	0,8 - 1 l/ha
<i>Upozorňuje sa preventívna aplikácia, TM s Bravo 500, Alert S, Artea 330 EC, Starane, Modulus</i>				
Amistar Xtra	200 g/l azoxystrobin + 80 g/l cyproconazole	systémový	strobilurin + triazol	0,5-0,75 l/ha
Artea 330 EC	80 g/l cyproconazole + 250 g/l propiconazole	systémový	triazol + triazol	0,5 l/ha
Bravo 500	500 g/l chlorothalonil	kontaktný	ftalimid	2,2 l/ha
<i>vytvára na liste ochranný film a zabráňuje klíčeniu spôr patogéna. Odolný voči zrážkam už 15 min. po aplikácii</i>				
Bumper 25 EC	250 g/l propiconazole	systémový		0,5 l/ha
Bumper Super	90 g/l propiconazole 400 g/l prochloraz	systémový a lokálne		1 l/ha
Capitan 250 EW	250 g/l flusilazole	systémový	triazol	0,8 l/ha
Casor	375 g/l propamocarb hydrochloride + 375 g/l chlorothalonil	systémový a kontaktný	karbamát a ftalimid	1,5 l/ha
Casor	375 g/l propamocarb hydrochloride + 375 g/l chlorothalonil	systémový a kontaktný	karbamát a ftalimid	1,5 l/ha
Cerelex Plus	flusilazole 160 g/l + fenpropimorph 375 g/l	systémový	triazol + morfolín	0,8 l/ha
Dithane DG Neo Tec	750 g/l kg mancozeb	kontaktný	mancozeb	0,3-3 roztok
Duett	125 g/l Carbendazim + 125 g/l epoxiconazole	systémový	benzimidazol + triazol	1,5 l/ha
Duett TOP	310 g/l thiophanate methyl + 180 g/l epoxiconazole	systémový	benzimidazol + triazol	1 l/ha
Falcon 460 EC	spiroxamine 250 g/l + tebuconazole 167 g/l, triadimenol 43 g/l	systémový	spiroketalamín+triazol	0,4 - 0,6 l/ha
Fandango 200 EC	fluoxastrobin 100 g/l + prothioconazole 100 g/l	systémový	analog strobilurinu + analog t	1 l/ha
Horizon 250 EW	250 g/l tebuconazole	systémový	triazol	0,8 - 1 l/ha
Charisma	106,7 g/l flusilazole + 100 g/l famoxate	systémový	triazol + dikarboximid	1 l/ha
Karben Flo Stefos	500 g/l carbendazim	systémový	benzimidazol	0,3 l/ha
Lynx	250 g tebuconazole	systémový	triazol	0,8 l/ha
Mikal M	44 % fosetyl AL +26 % mancozeb	systémový a kontaktný		0,3-3 roztok
Mirage 45 EC	450 g/l prochloraz	systémový	imidazol	1 l/ha
Ornus 25 EW	250 g/l tebuconazole	systémový	triazol	0,75-1 l/ha
Ornament	250 g/l tebuconazole	systémový	triazol	0,8 l/ha
Prosaro 250 EC	prothioconazole 125 g/l +tebuconazole 125 g/l	systémový	triazolintion + triazol	0,8 l/ha
Quadrif MAX	azoxystrobin 93,5 g/l + folpet 500 g/l	systémový a kontaktný	strobilurin +	1,5 - 2 l
Sfera 535	trifloxystrobin 375 g/l, cyproconazole 160 g/l	systémový	strobilurin + triazol	0,4 - 0,5 l/ha
Spartakus	450 g/l prochloraz	systémový	imidazol	1,5 l/ha
Sportak Alpha HF	80 g/l+300g/l carbendazim + prochloraz	lokálne systémový	benzimidazol +imidazol	1,5 l/ha
Zamir 40 EW	133 g/l tebuconazole, 267 g/l prochloraz	systémový	triazol + imidazol	1 l/ha

Počasie dokáže pripraviť krušné chvíle

Gray Bear Golf Club Tále je jedno z najkrajších golfových ihrísk na Slovensku. Ihrisko, ktorého architektmi sú Američania Bob Walton a Skip Malek, bolo prvým majstrovským ihriskom na Slovensku. Nádherné prírodné scenérie horského údolia, do ktorých je ihrisko škótskeho typu veľmi citlivo včlenené, bolo v lete hostiteľom vrcholového športového podujatia LET pod názvom **Allianz Slovak Ladies Open**. Prvých deväť jamiek je umiestnených prevažne na otvorenej lúke, kým druhá deviatka sa vinie hustým lesným porastom ihličnanov a skál. Greenkeeperom na ihrisku je od jeho začiatku Marek Botev.

Marek, mohli by ste našim čitateľom na začiatok povedať pár slov o sebe?

Mám 35 rokov, narodil som sa v Brezne. Po štúdiu na Strednej poľnohospodársko-technickej škole v Rimavskej Sobotě som začal pracovať v komunálnych službách ako vedúci pracovník na úseku verejnej zelene.

Momentálne pracujete ako hlavný greenkeeper na Táľoch a pokiaľ viem, ste tu od úplného začiatku. Ako ste sa dostali k tejto práci? Venovali ste sa greenkeepingu hneď, alebo to prišlo postupne?

Dopočul som sa, že na Táľoch sa začína budovať golfové ihrisko. Zaujalo ma to, hoci som vtedy nemal o greenkeepingu žiadne poznatky. Prišiel som tam pracovať

ako brigádnik a postupne som zisťoval, čo práca na golfovom ihrisku obnáša. Bol som pri terénnych úpravách, prvých výsevoch, realizácii závlah a drenáží, stavbe bunkerov, drnovaní atď. K samotnému greenkeepingu som sa dostával postupne vykonávaním jednotlivých prác na ihrisku. Prírodzene, musel som sa vzdelávať v oblasti trávnikárstva a v tom pokračujem aj naďalej. Touto cestou sa aj chcem poďakovať vedeniu Tále a.s., že ma v neustálom vzdelávaní podporujú a následne mi umožňujú svoje vedomosti uplatňovať v praxi.

Ako ste si budovali, resp. budujete pracovný tím? Predsa len povolanie greenkeepera na Slovensku nemá tradíciu a nájsť človeka so

skúsenosťami a hlavne vzťahom k tomuto povolaniu nie je úplne jednoduché..

Pracovný tím bol hneď od začiatku po zrealizovaní ihriska veľmi rozmanitý. Časom sa však ukázalo, kto má aký vzťah k práci a dnes môžem povedať, že sme tím, ktorý má rád svoju prácu, vieme medzi sebou komunikovať a zároveň sa aj dopĺňať, čo považujem v tejto brandži za veľmi dôležité.

Koľko ľudí sa v súčasnosti o ihrisko stará?

Na ihrisku pracuje spolu 12 ľudí, staráme sa hracie plochy aj o údržbu a opravu strojov.

Ihrisko Grey Bear Tále je obklopené nádhernou prírodou medzi lesmi, čo vytvára neopakovateľnú atmosféru. Tento rok v máji bolo dejiskom turnaja Allianz Slovak Ladies Open, ktorý bol zaradený do najprestížnejšej európskej ženskej profesionálnej túry LET. Ako si na akciu spomínate? Počasie vám neprialo, často hrozili búrky a dohrávalo sa dokonca až v pondelok...

Pre všetkých ľudí, ktorí pracujú na Táloch, to bola veľká výzva. Ihrisko sme pripravovali podľa požiadaviek LET. Niektoré zadané úlohy sme museli vykonať ešte na konci predchádzajúcej sezóny minulú jeseň. Prírodné, všetko bolo monitorované kompetentnými ľuďmi z LET. Počasie pred turnajom bolo daždivé, za posledný týždeň spadlo viac ako 80mm zrážok. Museli sme vynaložiť veľké úsilie, aby sme všetky práce stihli včas. Potrápila nás najmä úprava bunkerov, pretože dažde splavili piesok z okrajov takmer v každom.

Ako ste zvládli prípravné práce a aké bolo vaše vyťaženie tesne pred akciou a počas nej? Museli ste povolať kvôli údržbe ihriska aj externých ľudí? Koľko hodín denne ste boli v pohotovosti? Spali ste vôbec? :

Prípravné práce boli zvládnuté načas vďaka maximálnemu nasadeniu každého z nás. Na údržbu ihriska sme mali ako výpomoc 2 ľudí, ktorí mali skúsenosti. V čase turnaja sme vždy v skorých ranných hodinách pripravovali ihrisko na hru a po odohraní hracieho dňa sme pokračovali v údržbe a prípravách na nasledujúci deň. Druhý a tretí deň turnaja sa skoro ráno dohrávali kolá z predchádzajúceho dňa, keďže nám počasie naozaj neprialo a čelili sme niekoľkým bŕkam. Vtedy sme museli pracovať už od štvrtej hodiny ráno, aby boli plochy perfektné nachystané na prvý odpal. Spať sme spali, síce len krátko, ale predsa.:)

Aké boli reakcie a ohlasy na kvalitu ihriska od svetových hráčov? Čo si najviac pochvaľovali, a naopak s čím mali pripadne „problém“?

Hráčky ihrisko hodnotili ako veľmi náročné, ale na druhej strane nádherné.

Laura Davies, golfistka svetového formátu, na Allianz Slovak Ladies Open

Použil by som vyjadrenie golfistky svetového formátu Laury Davies: „Ihrisko je veľmi náročné. Prispelo k tomu aj počasie pred turnajom a počas neho a to bol dôvod, prečo napríklad mokré ferveje dosť spomaľovali loptičky. Ale ihrisko je nádherné a ja verím, že tu nie som poslednýkrát.“ Hráčky si pochvaľovali aj dobre upravené bunkre a vysokú kvalitu greenov, aj napriek tomu, že ich považovali za veľmi náročné.

Keď sa vrátíme trochu späť v čase, boli treba pred turnajom nejaké špeciálne úpravy, napr. čo sa týka rýchlosti greenov, výšky kosenia atď.? Zasahovalo sa nejakú pred LET do dizajnu ihriska?

Do dizajnu ihriska LET nezasahovala. Pred turnajom sa stanovili jasné podmienky týkajúce sa údržby. Prípravné práce pred turnajom boli prekonzultované osobne. Rýchlosť greenov a ich výška sa pravidelne merala a na základe toho sa prispôbovala údržba.

Ihrisko Gray Bear je druhé najvyššie položené golfové ihrisko, leží v nadmorskej výške 640m. V jeho bezprostrednej blízkosti je dokonca zjazdovka a bežecká stopa. Nadmorská výška určuje dĺžku sezóny. Kedy začína a končí golfová

sezóna na Táloch? Čomu sa Vy venujete mimo golfovej sezóny?

Golfová sezóna u nás oficiálne začína 1.mája a končí 31.októbra. Mimo sezónu sa pripravujú lyžiarske vleky a zjazdovka na zimnú sezónu. Na Táloch má aj zima svoje čaro. Máme na zjazdovke 6 lyžiarskych vlekov a tzv. snowtubing. V zimnej sezóne pracujem ako obsluha lyžiarskeho vleku, ale čas využívam aj na vzdelávanie v oblasti greenkeepingu.

Čo je pre Vás ako greenkeepera najťažšie, s čím máte najväčšie starosti?

Každý jeden greenkeeper sa počas golfovej sezóny musí vysporiadať s určitým tlakom, ktorý je na neho kladený jednak zo strany majiteľov a vedenia klubu, ako aj zo strany hráčov. Veľkú úlohu zohráva aj počasie, ktoré je nevyspytateľné a dokáže pripraviť krušné chvíle. Každá sezóna je iná práve kvôli počasiu. Pre mňa ako greenkeepera je zásadné aby sa jednotlivé práce, ktoré sú nutné pre zdravý rast trávnik, previedli včas a kvalitne.

Je nejaká činnosť, ktorú môžete označiť ako Vašu najobľúbenejšiu? Čo robíte vyložene rád?

Takých činností je veľa, ale ak mám vybrať jednu, tak najradšej viťtam jamky na greenoch. Na práci greenkeepera je však pre mňa najkrajšia práve tá rozmanitosť, kedy každý deň robíte v rámci údržby ihriska inú prácu.

Ako vnímate záujem vašich golfistov o stav a kvalitu trávnik? Komunikujete spolu? Zaujímajú sa o to, čo sa deje, či sú nejaké problémy a teda prečo je niekde plocha, ktorá nie je v 100% podmienkach? Alebo sa to skôr obmedzuje len na vyjadrenia nespokojnosti.. :)

Hráči sú rôzni, niektorí sa zaujímajú o to, čo robíme a my sa im snažíme vysvetliť o akú činnosť ide a prečo ju treba urobiť. Sú však samozrejme aj takí, ktorí sú nespokojní, ale tak je to všade.

Marek Botev, Lucia Huberová

TURF EDUCATION sa blíži!

Úspech minuloročnej akcie nás priviedol k myšlienke rozšíriť seminár na 2 dni, v termíne **8.-9. marca 2011**. Hostiteľom bude Hotel Prestige v Trnave. Sme veľmi radi, že naše pozvanie prijali vysokokvalifikovaní odborníci, ktorí svoje znalosti každodenne konfrontujú s praxou. Majú obrovské skúsenosti a sú ochotní sa o ne podeliť. Máte tak naozaj unikátnu príležitosť získať informácie, ktoré by ste inak nezískali, či zistiť odpovede na otázky a problémy, s ktorými si neviete rady.

Konferencia sa bude venovať širokému spektru tém od najnovších trendov v oblasti chorôb a ochrany rastlín, kvality a manažmentu vody, trávnych osív a hnojív až po faktory determinujúce kvalitu greenov a metódy jej hodnotenia. Zameriame sa aj na problematiku architektúry a výstavby golfových ihrísk a najčastejšie chyby, ktoré sa stávajú v úvodnej fáze projektu. O praktických skúsenostiach s prípravou povrchu pre špičkové športové podujatie ako World Championship in South Africa, či PGA turnaje sa s nami podelia vynikajúci odborníci s bohatou praxou.

Všetky prednášky budú opäť tlmočené do slovenského jazyka!

Z prednášajúcich vyberáme:
Richard Hayden, B.Agr.Sc., C.Sc., M.Eng, Director of Operations, STRI
Téma: Prípadová štúdia Mbombella stadium, World Championship SA 2010
Richard Hayden začal pracovať pre STRI po takmer 10 rokoch praxe na golfových ihriskách a po vstupe do STRI si rýchlo vybudoval povesť schopného manažéra. Je to odborník s praktickým prístupom k veci, schopný riešiť aj tie najzložitejšie situácie. Hlavnou časťou jeho práce sú

veľké podujatia kultúrneho a športového charakteru. Pracoval s promotérmi U2, Bon Jovi, Robbie Williams, Take That a mnoho ďalších. Medzi jeho ďalšie významné projekty patrí renovácia RDS Arény, Croke Park a jeho transformácia, ohodnotená ako jedna z najdramatickejších. Viedol STRI team, ktorý uskutočnil unikátnu výmenu, keď ihrisko odstránil v polovici sezóny a nahradil ho len niekoľko hodín pred prvým zápasom. Ďalej sa podieľal na renovácii Wembley ihriska a rekonštrukcii Aviva Stadium v írskom Dubline. Posledným veľkým projektom bola Mbombella Stadium a jej príprava na

World Championship 2010 v Juhoafrickej republike.

**Ruth Mann, BSc (Hons), MSc, PhD,
MBPR Departmental Head of Turfgrass,
STRI**

Téma: Najnovšie trendy v ochrane rastlín, choroby a škodcovia, chemické prípravky
Ruth Mann je manažérkou Turfgrass oddelenia v STRI, medzi jej hlavné pracovné zodpovednosti patrí monitorovanie pesticídov a hodnotenie ich vplyvu. Poskytuje poradenstvo priamo v teréne. Výsledkom je komplexný plán týkajúci sa pesticídov, burín či ochrany rastlín, ktorý obsahuje aj všetky možné aspekty kontroly daného stavu. Zároveň riadi všetky ostatné výskumy, napr. v oblasti škodcov, burín, chorôb a iných súvisiacich defektov, aplikácii pesticídov a ich používanie. Vyvinula niekoľko plánov riadenia pre mnoho významných golfových klubov ako Colne Golf Club a Kingsbarns Golf Club. Ruth je certifikovanou lektorkou kurzov BASIS Amenity Horticulture.

**David Saltman, Managing Director,
Pitchcare**

Téma: Projekt Wolverhampton Wanderers
David Saltman bol zodpovedný za kontrakty s mnohými významnými klubmi a pracoval aj ako hlavný správca v Northampton Town, Wolverhampton Wanderers a Derby County. Vyhrál nový kontrakt na Watford FC, Wednesfield Town FC, Bilston Town FC a Aston Villa FC. Niekoľkokrát vyhral ocenenie Nationwide Groundsman of the Year a ako lektor vyškolil cez 450 správcov futbalových ihrísk v problematike starostlivosti a údržby o trávnik. Pre F.A./I.O.G pracuje ako znalec pre posudzovanie kvality futbalových ihrísk a odbornosti ich správcov v celej Veľkej Británii. Pracoval na projektoch venovaných údržbe a výstavbe. Medzi ne patrili Aston Villa FC, The Millenium Dome, London, Wolverhampton Wanderers, The Millenium Stadium, Cardiff, Wimbledon a ďalšie. Od marca 2004 do mája 2006 pracoval ako hlavný správca a projektový manažér na Millenium Stadium, Cardiff. Od mája 2005 po súčasnosť, pracuje ako projektový

manažér pre všetky druhy hracích povrchov v Wolverhampton Wanderers FC.

**John Lockyer, MSc, MBPR, RIPTA,
Project Manager/Agronomist, STRI**

Téma: Nová metóda STRI na hodnotenie kvality greenov

John je senior konzultantom departmentu Stadia Service a je členom RIPTA a BASIS Professional Register. Medzi jeho posledné úspechy patrí niekoľko projektov rôznych európskych štadiónov pre UEFA, zastrešenie projektu 2010 FIFA World Cup v Južnej Afrike a poradenstvo pre súkromných komerčných klientov. Často pôsobí v teréne a je špecialistom STRI pre turf manažment v teplých klimatických podmienkach. Klienti na ňom oceňujú hlavne jeho pozitívny prístup ku každému problému a jeho schopnosť vždy nájsť riešenie. Pred nástupom do STRI bola jeho kariéra zameraná na praktické operatívne riadenie existujúcich golfových ihrísk a riadenie projektov výstavby nových golfových ihrísk, nielen vo Veľkej Británii ale aj v zámorí. Čo sa týka vzdelania a kvalifikácie, John dosiahol Master titul v Turfgrass Science a svoju dvadsaťročnú prax zúčtuje aj ako konzultant pre UEFA a FIFA.

Bohužiaľ nemáme priestor na detailné predstavenie všetkých prednášajúcich, preto ďalších uvedieme len heslovito. Ich profesijné životopisy nájdete na www.event.golfonline.sk

**Stephen McNally, Clive Richardson,
(Aviva Stadium, Croke Park Dublin)**

Téma: Vplyv špeciálnych spevňovačov pre koreňovú zónu (Fibresand, Fibreelastic a Grassmaster) na zvýšenie hrateľnosti ihriska

Didier Comte, Imaginieur

Téma: Anaeróbna voda, dôležitosť zachovania kvality vody v rezervoároch, správne toky a cirkulácia

**Denis Kolytkhov, Director of Agronom,
Tselevo Golf & Polo Club**

Téma: Údržba prvotriedneho golfového rezortu Tselevo, príprava pre špičkové turnaje Russia Cup. Golf v Rusku, jeho vývoj vs. špecifiká daného regiónu

**Ken Moody, Director Creative Golf
Design, bývalý prezident EIGCA**

Téma: Najčastejšie chyby pri dizajne a výstavbe golfových ihrísk a ako sa im vyhnúť

**Ulrich Kayser, Director European Sales,
Bernhard and Company Ltd**

Téma: Význam brúsenia pre kvalitu porastu a odolnosť voči chorobám. Praktické skúsenosti s prípravou povrchu pre turnaj PGA a Ryder Cup

Ako vidíte, program bude bohatý a zaujímavý.

**PRETO NEVÁHAJTE A
ZAREGISTRUJTE SA ČÍM SKÔR!!**

Na www.event.golfonline.sk nájdete všetky ďalšie potrebné informácie ako program konferencie, popis miesta konania, životopisy všetkých prednášajúcich, informácie o sponzoroch atď.

Tešíme sa na Vašu účasť!

Lucia Huberová

Čarodejné kruhy Fairy rings

Známa, nevyspytateľná choroba v trávnikoch všetkých typov. Často sú viditeľné jeden rok a druhý vôbec nie. Ich výskyt a prejavy sú nevypočítateľné. Niekedy sa prejavia iba ako tmavozelené kruhy, inokedy sú viditeľné aj plodnice. Viac zreteľnejšie za podmienok nedostatočnej výživy dusíkom, pretože viac dusíka sa uvoľňuje v mieste výskytu patogéna, nakoľko rozkladá organickú hmotu a uvoľňuje živiny.

Čarodejné kruhy sa viac vyskytujú v miestach s vysokým obsahom plste a obzvlášť na trávnikoch založených na pieskových povrchoch. Časté sú na novozaložených trávnikoch a trávnikoch po regenerácii, nakoľko sa v pôde nenachádza dostatok konkurenčných, tj. antagonistickej organizmov.

Vlhkosť hrá významnú úlohu v prejavoch symptómov čarodejných kruhov.

Kruhy sa významne rozširujú, keď je limitujúcim faktorom práve vlhkosť. Sú typické za veterného počasia a relatívne nízkej vzdušnej vlhkosti. Ak sa raz ukážu hnedé, suché miesta, pôda sa stáva hydrofóbnou a je ťažké znovu ju hydratovať.

Hoci chorobu zapríčiňujú huby (viac ako 60 druhov rodu *Basidiomycetes*), **neexistuje fungicíd, ktorý by ničil patogéna a mycélium pod povrchom.** Rozvoj húb nastáva zo spóry alebo mycélia, ktoré sa chová ako saprofyt. Saprofyt je organizmus, ktorý rozkladá, tj. mineralizuje neživú organickú hmotu na jednoduché anorganické látky a tie potom použije na svoju výživu. Okrem iných prvkov sa uvoľňuje aj dusík a jeho prítomnosť sa prejaví tmavozeleným sfarbením. Huby teda napadajú neživú organickú hmotu (ideálnym zdrojom je napr. plst'), nie rastúci trávnik, avšak práve na rastúcom trávniku sú viditeľné príznaky. Suchý trávnik v mieste výskytu huby nie je preto, že by huby napadli zdravý trávnik, ale preto, že napadnuté miesta sa stávajú hydrofóbnymi, teda neprijímajú,

alebo veľmi ťažko prijímajú vodu a trávnik usychá v dôsledku jej nedostatku. Niektoré fungicídy obmedzujú rast huby a spolu s intenzívnym hnojením pomáhajú maskovať príznaky, problém však neriešia. Taktiež ale pôsobia proti „užitočným“ hubám, ktoré sa nachádzajú v koreňovom prostredí a môžu pôsobiť proti hubám spôsobujúcim Fairy rings a konkurujú s nimi o „potravu“.

Opatrenia

Aerifikácia hrotmi (do hĺbky 25 cm) a následná hydratácia každý druhý deň po dobu jedného mesiaca, zvlášť, ak sa objavili hnedé suché kruhy. Obvykle napadnuté miesto neprijíma vodu, preto sa doporučuje aplikácia vlhčiaceho činidla s dostatočnou dávkou vody. Hydratácia

s vlhčiacim činidlom a následné hnojenie môžu potlačiť výskyt choroby. Zmena pH nepôsobí proti rozvoju huby, nakoľko sú schopné rásť za podmienok pH 5,1-7,9. V niektorých prípadoch, ak sa spoja dva kruhy čarodejných húb nastane antagonistické pôsobenie a huby sa navzájom eliminujú.

Nový smer v boji s čarodejnými kruhmi je aplikácia biologických prípravkov s hubami rodu *Pythium oligandrum*. Je to mykoparazit, ktorý rozkladá telá iných húb a tak získava živiny pre svoju výživu. Huba zároveň indukuje rezistenciu voči chorobám listov produkciou sekundárnych metabolitov. Treba si ale uvedomiť, že pri použití prípravku s touto hubou, nie je možné používať fungicídne prípravky, nakoľko tieto likvidujú všetky huby, s ktorými príde do styku. Zahraničná literatúra udáva čiastočnú elimináciu čarodejných kruhov pri preventívnej a kuratívnej aplikácii prípravkov s účinnými látkami *flutalonil*, *azoxystrobin* a *triadimefon*. Problém pri aplikácii fungicídov je ten, že je potrebné zasiahnuť mycélium, ktoré je ale veľmi rozsiahle, preto treba dostatočne zvýšiť dávku vody.

Na základe údajov z Colorado state university spracovala Iveta Rothová

www.indigrow.com

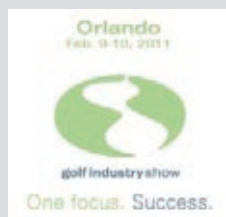
Program aplikácií vlhčiacich činidiel na elimináciu výskytu Fairy rings:

Apríl	Magnum CO (20 l/ha) alebo Magnum citrigue (3 l/ha)
Máj	Magnum calibre (20 l/ha)
Jún	Magnum CO (10 l/ha) alebo Magnum citrigue (3 l/ha)
Júl	Magnum CO (10 l/ha) + Magnum calibre (10 l/ha) alebo Magnum citrigue (3 l/ha) + Magnum calibre (10 l/ha)
August	Magnum CO (10 l/ha) alebo Magnum citrigue (3 l/ha)
September	Magnum calibre (10 l/ha)

Na problematických miestach aplikujte vlhčiace činidlo špeciálnym aplikátorom, aby sa dané miesto riadne prevlhčilo.

FLASHNEWS

Golf Industry Show 2011

Najväčšia svetová výstava v oblasti golfového priemyslu s množstvom vzdelávacích seminárov a workshopov, ktorú zastrešuje GCSAA (Americká asociácia superintendantov golfových ihrísk) a NGCOA (Americká asociácia majiteľov golfových ihrísk). Majitelia, manažéri, superintendanti, architekti aj developeri majú úžasnú príležitosť získať nový pohľad na aktuálne dianie v golfovom priemysle.

Minulý ročník GIS 2010 navštívilo:

- Viac ako 16.000 návštevníkov
- 665 vystavovateľov na ploche 204.000 m²
- 7.029 zákazníkov, profesionálov s rozhodovacími právomocami

7.- 9. február 2011 www.golfindustryshow.com

Harrogate Week

16.-20. január 2011

V rámci Harrogate Week, organizovaného BIGGA (Britská asociácia greenkeeperov) sa koná najväčšia európska výstava BTME zameraná na starostlivosť o trávnik a taktiež viac ako 54 seminárov a vzdelávacích prednášok na tému optimalizácie kvality hracej plochy.

BTME v Harrogate ponúka jedinečnú príležitosť zoznámiť sa s novými produktami viac ako 150 renomovaných výrobcov a poskytovateľov služieb po celom svete. Na výstave, ktorá má 24-ročnú tradíciu, nájdete skutočne všetko z daného odvetvia. Umelé trávniky, vybavenie golfového ihriska, hnojivá, drenáže, mechanizmy a techniku, závlahy, postrekovače, substráty, osivá, činidlá a mnoho iného.

www.harrogateweek.org.uk

SVET PROFESIONÁLNEHO GOLFU – KAM SMERUJE?

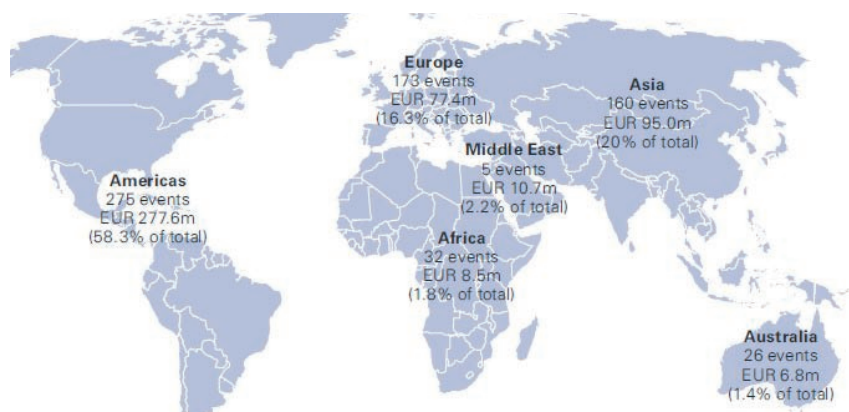
Niet pochýb, že svet profesionálneho golfu sa rýchlo vyvíja a stal sa z neho globálny business s dopadom nielen ekonomickým, ale aj sociálnym a enviromentálnym. Turnaje a túry rôznych kontinentov sú mimoriadne atraktívne pre divákov. Len posledný Ryder Cup (mnohými považovaný za vôbec najvýznamnejšiu svetovú športovú udalosť) mal potenciál 750 miliónov domácností vo viac ako 180 krajinách. Tieto hodnoty len dokazujú aký pozoruhodný rast má svet profesionálnych turnajov so svojou 150 ročnou históriou za sebou.

Povedané v číslach, v roku 2009 bolo organizovaných viac ako 30 profesionálnych golfových túr vo viac ako 50 krajinách a na hráčske odmeny bolo rozdelených takmer pol bilióna EUR. Táto čiastka nepotrebuje špeciálnu interpretáciu. Sama o sebe svedčí o enormnom záujme fanúšikov a sponzorov. Aj keď množstvo odvetví kváří kríza, svet profesionálneho golfu až také negatívne dopady prekvapivo nepociťuje. Golf preniká na nové trhy, teší sa záujmu a podpore médií, privítal nových úspešných profesionálnych hráčov pochádzajúcich z nie klasických golfových veľmocí a naviac bol znovu zaradený medzi olympijské športy pre rok 2016.

Ak sa bližšie pozrieme na geografické rozloženie, najväčší objem peňazí samozrejme pripadá na Ameriku (277 mil. EUR), ktorá s 54% z celkového

objemu peňazí dominuje. Čo je ale zaujímavé je to, že Ázia s 95 mil. EUR predbehla Európu s 77 mil. EUR. Je to vďaka tomu, že niekoľko prestížnych a vysoko cenených turnajov hraných pod

hlavičkou The European Tour sa hralo práve v Ázii. Ak budeme hodnotiť priemerný objem price money pripadajúci na jeden turnaj, je potom zrejmé, že Ázia, s priemernými 2,15 mil. EUR na turnaj, dominuje.

Pozrime sa na rozdelenie price money podľa jednotlivých hlavných túr za rok 2009. Porovnávame dve hlavné mužské túry, hlavnú túru seniorov a žien a hlavnú túru Ázie.

	Celkový objem Price money	Počet turnajov	Priemerné Price money
PGA Tour	EUR 196.4m	45	EUR 4.4m
European Tour	EUR 135.2m	51	EUR 2.6m
AsianTour	EUR 66.6m	32	EUR 2.1m
ChampionsTour	EUR 35.7m	26	EUR 1.4m
LPGA Tour	EUR 34.4m	27	EUR 1.3m

Z faktov vidíme, že mužské túry sú jednoznačne najbohatšie, ponúkajú najvyššie odmeny a najviac turnajov. Zaujímavé je, že objem ich prostriedkov je 6-8 krát vyšší než objem hlavnej ženskej túry LPGA.

Aký bol pomer medzi odmenami žien a mužov?

Základný balík price money vo výške 476 mil. EUR bol rozdelený nasledovne:

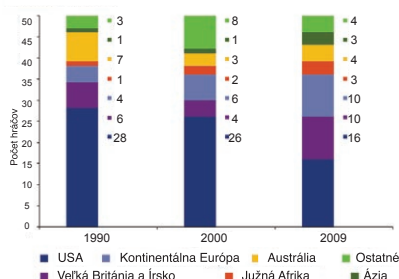
- 369 mil EUR muži (78%)
- 67 mil EUR ženy (14%)
- 40 mil EUR seniori (8%)

Golf je jeden z mála športov, v ktorom sú organizované prestížne a dobre platené vrcholové športové udalosti špeciálne určené pre vyššie vekové kategórie

Súčasní profesionálni golfisti

Kým v roku 1979 bolo na European Tour zastúpených 18 národností, v roku 2009 sa počet takmer zdvojnásobil na 32. Trend je neustále rastúci a reflektuje fakt, že čoraz viac a viac krajín, do ktorých sa golf rozšíril prirodzene produkuje nové golfové talenty. Ak si vezmeme štruktúru najlepších hráčov (prvých 50 pozícií vo svetovom rebríčku) je zjavné, že dominuje USA, ale veľkou konkurenciou sa stávajú hráči Európy, Juhoafrickej republiky a Ázie.

Rozdelenie hráčov TOP 50 podľa národnosti

Manažment svetových top hráčov

Manažéri, alebo ak chcete agenti profesionálnych hráčov sú dôležitou súčasťou sveta profesionálneho golfu. Reprezentujú hráčov, vytvárajú vzťahy so sponzormi a usporiadateľmi svetových túr, majú na starosti uplatnenie a „speňaženie“ hráča na trhu. Ich úloha je naozaj zásadná, keďže hráči obvykle mimo ihriska zarábajú omnoho väčšie peniaze než na ňom.

A čo je to, čo robí hráča žiadaného a „ľahko obchodovateľného“ ?

Dvesto agentov svetových hráčov sa podieľalo na prieskume, ktorý ukázal, že po výkonoch na ihrisku, je to charizma a osobnosť hráča, ktorá ho predáva. Ďalším kľúčovým faktorom sú aj fyzické predpoklady a štýl hry. Vek a národnosť neboli označené za zásadné, avšak zo sponzorského hľadiska získavajú na svojej dôležitosti. V rebríčku „top five“ golfistov všetkých čias, ktorí sa najlepšie uplatnili na trhu, figurujú také mená ako Tiger Woods (napriek všetkým jeho nedávnym problémom a stále nepresvedčivým hráčskym výkonom), Jack Nicklaus, Arnold Palmer, Greg Norman a Gary Player. Pokiaľ ide o mladých perspektívnych hráčov, najvyššie hodnotení sú Rory McIlroy, Rickie Fowler a Ryo Ishikawa.

Vplyv krízy na hráčske odmeny

Čo sa týka hráčskych odmien vrcholných turnajov, agenti označujú vplyv krízy zatiaľ iba ako marginálny, väčšina hlavných turnajov si udržala existujúcu úroveň hráčskych odmien. Treba však mať na pamäti, že sponzorské zmluvy sa väčšinou uzatvárajú na obdobie 3-5 rokov, takže v súčasnosti sú v platnosti zmluvy uzatvorené pred vypuknutím krízy. Čo sa týka klasického sponzorstva hráčov, dve tretiny agentov označili vplyv krízy ako výrazný a dokonca jedna tretina z nich čelila negatívnym odozvám zo strany sponzorov.

V strednodobom horizonte však prevláda optimizmus. Jedným z faktorov, ktorý má výrazne pozitívny dopad na vývoj tohto športu, je zaradenie golfu ako olympijského športu v roku 2016. Celých 73% agentov očakáva, že to bude mať výrazný pozitívny vplyv na objem korporátneho sponzorstva.

Sponzoring

Pre profesionálny golf je zásadný. Sú to práve sponzori, ktorý sa výraznou mierou podieľajú na budgetoch najvýznamnejších svetových turnajov. Prečo je golf pre marketing taký atraktívny? Golf evokuje asociáciu s vlastnosťami ako česťnosť, rozvážnosť a fair-play športové chovanie, ktoré sú súčasťou golfovej etikety a pravidiel.

Golf zaručí globálny dosah, hlavné turnaje sú prenášané multimediálnymi kanálmi do celého sveta a tešia sa veľkej sledovanosti. Sponzor tak získava vysokú mieru prezentácie a zverejnenia.

Kto sponzoruje golf?

V prvom rade sú to banky a finančné inštitúcie, automobilové značky, turistické agentúry, energetický sektor a výrobcovia liehovín a pochutín. V poslednej dobe je viditeľné aj angažovanie štátu a jeho inštitúcií či agentúr z verejného sektora, ktoré sa začali aktívne presadzovať do pozícií generálnych partnerov. Tento trend je zreteľný hlavne v krajinách, ktoré sa snažia prezentovať ako nové turistické destinácie.

Profesionálne turnaje a túry v číslach.

V roku 2009 bolo organizovaných

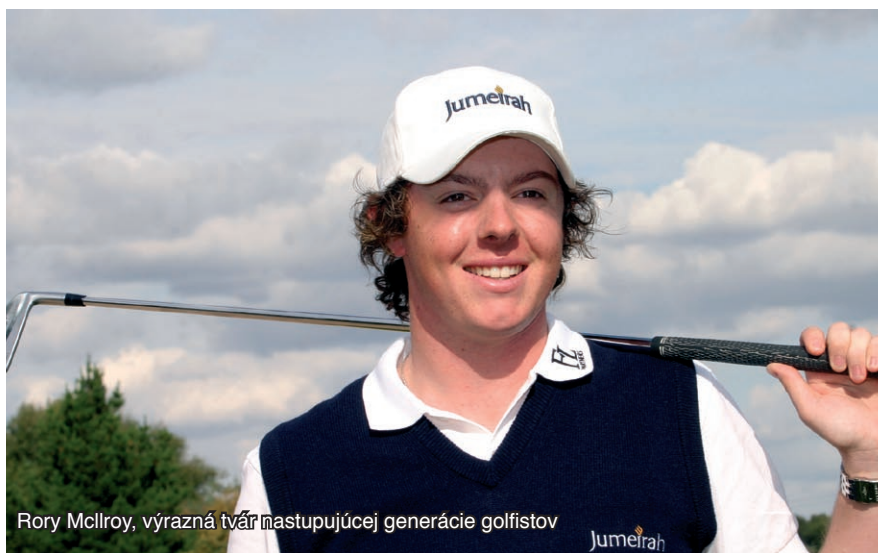
- 32 profesionálnych túr
 - 671 profesionálnych golfových turnajov v 57 krajinách sveta
 - 13 akcií za jeden týždeň
 - 6.000 profesionálnych golfistov
- hralo o 476 miliónov EUR

Čiže ak to zhrnieme, dopad krízy je citeľný hlavne pri menších turnajoch, kde agenti čelia ťažšej pozícii firiem najmä z bankového a automobilového sektora, najviac poznamenaného krízou. Aj keď si veľké turnaje zachovali úroveň svojich price money, menšie túry sa musia vyrovnávať s redukciami, či dokonca rušením niektorých akcií. Ďalším prejavom novodobého vývoja je geografický presun zdrojov zo zavedených trhov USA a Európy do nových regiónov ako južná Amerika, či Ázia, ktoré majú väčší potenciál pre rast.

KPMG report

www.golfbusinesscommunity.com

Rory McIlroy, výrazná tvár nastupujúcej generácie golfistov

Golf Business Conference v Londýne

V decembri minulého roku sa v Londýne uskutočnil piaty ročník Golf Business Conference, ktorú organizuje Európska asociácia majiteľov golfových ihrísk (EGCOA). Jedná sa o významnú akciu európskeho golfového priemyslu, ktorú navštívilo viac ako 200 delegátov. Vysoká odbornosť spíkrov, možnosť nadviazať nové kontakty a získať nový pohľad na situáciu a trendy na golfovom trhu, to všetko prispieva k neustále sa zvyšujúcemu počtu účastníkov.

Mediálnym partnerom konferencie bol, popri takých časopisoch ako Golf Course Architecture či Golf Management Europe, aj portál www.golffonline.sk.

Konferenciu zahájila veľmi dynamická a živá prednáška golfového guru z Kanady, **Jamesa Cronka**. Na úvod sa dotkol hlavných problémov, ktorým golf v súčasnosti čelí a načrtnul nástroje a prostriedky, ktoré by malo každé golfové ihrisko použiť na zlepšenie svojej trhovej pozície. Všetko sa odvíja od definovania kto sme a stanovením pozície, ktorú by sme chceli dosiahnuť. Treba pracovať s výhodami a špecifikami, ktoré robia ihrisko zaujímavým, treba dať o sebe vedieť všetkými dostupnými prostriedkami a pokiaľ možno všetkým cieľovým skupinám. Marketing nesmie byť opomínaný, je to kľúčová oblasť. Práca s kvalitnými databázami, tvorba dynamických cien, využívanie webu, sociálnych sietí a rôznych partnerstiev s inými subjektami, to je len niekoľko možností ako zvýšiť návštevnosť ihriska.

Ďalšou kľúčovou oblasťou je personál golfového ihriska. Tejto téme sa venovala aj **Hellen Bennett**, poradkyňa s viac ako 20-ročnou praxou. Zdôraznila, že úspech akejkoľvek firmy stojí a padá na ľuďoch. A aj keď mnohí z nás chápajú, ako veľmi je dôležité mať vo firme výnimočných ľudí, personálny manažment sa často obmedzí na prijímanie nových zamestnancov a ich prvotné zaškolenie. Potreba neustáleho vzdelávania, presného definovania jednotlivých činností, každodennej motivácie a hlavne merania a zisťovania kvality výkonu každého jedného, sú činnosti, ktorým sa často nevenuje toľko pozornosti, ako by sa malo.

Ďalšou témou, ktorá bola nastolená v rámci konferencie, bola rezervácia tee timov cez internet a výhody, ale aj riziká

vyplývajúce zo spolupráce s agentúrami či operátormi. Trh pre online booking je obrovský a stále rastie. Pre ilustráciu, len cez portál www.golfbreaks.com si v roku 2010 zarezervovalo tee time 150.000 golfistov, čo predstavovalo obrát 25 mil. GBP. Aj keď v našich podmienkach sa zatiaľ online booking veľmi nevyužíva a jeho opodstatnenie sa zdá nevelké, treba si uvedomiť, že takto funguje takmer 75% hotelov. Dnes už málokto do hotela telefonuje, aby si zistil, či má voľné kapacity. Globalizácia trhu sa nedá zastaviť, svedčí o tom aj 362 operátorov z 51 krajín, združených pod IAGTO, ktorí kontrolujú viac ako 80% golfového turizmu.

Niekoľko ďalších spíkrov sa dotklo možných spôsobov ako pomôcť rozvoju golfu, ako prilákať nových hráčov. V rámci tohto bloku bola predstavená aj nová webová stránka Grow the Game of Golf, venovaná konkrétnym projektom a metódam, ktoré boli už s úspechom použité v rôznych krajinách.

Enviromentálnym aspektom golfu sa venovala **Kelli Jerome** z Golf Environment Organization, ktorá predstavila projekt certifikácie ihrísk, spĺňajúcich zásady

udržateľného rozvoja. **Peter Harradine** vo svojej prednáške naznačil, aké potencionálne problémy a nástrahy môžu skomplikovať bežný chod úspešného ihriska z pohľadu jeho architektúry. **Marnix Von Bartheld** z KPMG prezentoval štatistiky o aktuálnom stave golfového trhu a predikciu vplyvu budúcich zmien na podnikanie. Prednášky uzavrela zaujímavá panelová diskusia. Jej účastníci, David Kraus, prezident EGCA, architekt Philip Spogard, Spogard Van der Vaart a ďalší vyjadrili svoje názory na najpálčivejšie problémy, ktoré trápia golf súčasnosti.

To, že golf potrebuje zmenu, ktorá mu umožní stať sa športom bežným a dostupným pre každého, vieme všetci. Kvôli tomu, sme na konferenciu ísť nemuseli. V čom bol teda ten najväčší prínos? Som si istá, že každý kto z nej odchádzal, pochopil, nad čím sa má zamyslieť a kde hľadať rezervy. Pochopil, kde má hľadať svoje slabé miesta. Keď Vám niekto popíše cestu, do cieľa trafíte ľahšie, ako keď ju sami hľadáte.

Ohlasy na konferenciu EGCOA

Lucia Huberová

Nová webstránka venovaná rozvoju golfu je na svete!

Počín, o ktorom sa každý zo sveta golfového priemyslu nevyjadrí inak, než pozitívne. Iniciatíva **EGCOA**, organizácie, ktorá združuje majiteľov golfových ihrísk v Európe. Je skvelé, že využila svoje kontakty a podnietila spoluprácu profesionálnych hráčov s vlastníkmi a prevádzkovateľmi golfových ihrísk. Výsledkom je prehľadný a ľahko dostupný zdroj informácií, ktorý môže využiť každý, kto chce na svojom ihrisku niečo zmeniť.

Súčasný stav golfového priemyslu v Európe sa dá zhrnúť veľmi stručne:

- Rast golfovej sa spomaľuje, klesá počet nových hráčov ale bohužiaľ aj existujúcich
- Priemerný vek golfistu sa zvyšuje

Riešenie je jasné: Treba prilákať nových hráčov a nájsť spôsob ako udržať existujúcich.

Čo všetko na webke nájdete?

1. Návrhy nových produktov a kampaní, ktoré už boli úspešne odskúšané na iných ihriskách a priniesli pozitívne výsledky, či už na regionálnej alebo národnej úrovni.
2. Tipy na nové riešenia a ponuky rozdelené podľa cieľových skupín
3. Hodnotiaci systém daných riešení
4. Štatistiky a grafy na ilustráciu momentálneho stavu a úrovne rastu v jednotlivých krajinách
5. Referencie popredných európskych golfových organizácií a kľúčových priemyselných hráčov.

Ako sú rozdelené jednotlivé cieľové skupiny?

CREATE NEW GOLFERS (Noví golfisti)

– iniciatívy, ako prilákať ľudí, ktorí golf buď ešte vôbec nehrali, alebo len skúsili a z rôznych príčin v ňom nepokračovali. Ako príklad posluží projekt Discover Golf, iniciatíva rezortu Crown Golf zahájená v lete 2010. Obsahuje lekcie švihy a techniky spolu s lekciami golfovej hry priamo na ihrisku.

Cvičné loptičky v akomkoľvek množstve zadarmo. Za poplatok 49,99 GBP/mesiac môžu hráči trénovať a navštevovať lekcie bez obmedzenia. Navyše majú 10% zľavu na občerstvenie. Minimálne trvanie je 3 mesiace s mesačnou výpovednou lehotou. Výsledkom letnej akcie bolo 200 dospelých účastníkov programu.

FAMILIES (Rodiny) – tvoria v súčasnosti významnú cieľovú skupinu. Inšpiráciou môže byť iniciatíva Family Golf Month, súčasť programu Play Golf America. Podstata je v tom, že jeden mesiac bude ihrisko zamerané na prilákanie celých rodín, a to nielen zvýhodnenými poplatkami za hru, ale napr. aj organizovaním rôznych rodinných zameraných akcií.

JUNIORS (Deti) – kľúčová cieľová skupina, nakoľko priemerný vek golfistov sa stále zvyšuje. Inšpiráciou môže byť napr. program Fun Factory pochádzajúci z Holandska, zameraný na deti vo veku 5-12 rokov. Hlavným mottom je „Golf je zábava!“ Ide o odpoledne, kedy deti sprevádzané profesionálnymi hráčmi hrajú golf v skupinách po 6. Program funguje už 6 rokov a prináša stabilné výsledky.

PLAY MORE GOLF (zvýhodnené možnosti pre hru) – s cieľom motivovať hráčov, aby hrali viac prostredníctvom napr. zliav v špecifickom čase, či bonusových programov...

WOMEN (ženy) – osloviť ženy a nadchnúť ich pre hru je snahou snáď každého klubu.

Možnosti sú rôzne, napr. čisto ženské turnaje, či skrátenie vzdialeností jamiek na ihrisku.

A na záver jedna dôležitá vec:

Je to len začiatok. Podpora rastu golfovej sa nedá robiť jednorazovo, musí to byť kontinuálny proces, na ktorom budú spolupracovať všetci, ktorých sa to týka. A o to ide. Cieľom nie je uverejniť statické návody, cieľom je vytvoriť interaktívnu stránku, ktorá bude miestom pre uverejňovanie a vymieňanie informácií, názorov a skúseností. Aj www.golfonline.sk bude postupne prinášať informácie o jednotlivých projektoch a boli by sme veľmi radi, keby ste sa inšpirovali, vyskúšali ich a potom sa podelili o Vaše skúsenosti aj s ostatnými.

Napište nám, ako to u Vás dopadlo, prípadne navrhňte Vaše vlastné vylepšenia....

Lucia Huberová, info@golfonline.sk
www.growthegameofgolf.org

„Mal som šťastie na nádherné lokality..“

Doug Carrick, renomovaný kanadský architekt a bývalý prezident A.S.G.C.A., má za sebou viac ako tridsať projektov golfových ihrísk a sedemdesiat renovácií. Mnohé z nich získali prestížne ocenenia za dizajn, tešia sa veľkej obľube golfistov a sú často prezentované v médiách.

Jeho spoločnosť Carrick Design vybudovala známe ihriská v oblasti South Ontario ako King Valley, Eagles Nest, Angus Glen, Osprey Valley, Muskoka Bay, BigWin Island atď. Ďalším pozoruhodným projektom je Greywolf Golf Course v Britskej Kolumbii, či River Course v Newfoundland. Mimo Kanady je Doug autorom jedného z najlepších ihrísk vo Veľkej Británii, Loch Lomond v Škótsku a takisto slávneho Fontana Golf Club v Rakúsku. Spolupracoval aj na projekte Pannonia Golf & Country Club v Maďarsku. Doug je autorom mnohých odborných publikácií a často býva hosťom významných svetových konferencií. Pre golfonline.sk poskytol nasledujúce interview.

Doug, môžete nám povedať pár slov o sebe? Aká bola Vaša cesta ku golfovej architektúre?

O golf som sa začal zaujímať už ako malý chlapec, keď som mal asi 12 rokov. Okamžite som sa do hry zamiloval a stal som sa klubovým juniorským golfistom. Hral som množstvo turnajov vrátane

národných majstrovstiev Kanady, hraných na najlepších kanadských ihriskách. To prebudilo môj záujem o dizajn golfového ihriska. Ako 16-ročný už som si plne uvedomoval, že je to oblasť, ktorej sa chcem venovať. Študoval som krajinnú architektúru na univerzite v Toronte a po ukončení štúdia som začal pracovať u jedného architekta. Po 4 rokoch, v 1985 som sa rozhodol založiť si vlastnú firmu.

Ste veľmi známy a rešpektovaný architekt, ktorý má za sebou viac ako 30 projektov nových ihrísk a ďalších 70 renovácií po celom svete. Päť projektov získalo ocenenie „Najlepšie nové ihrisko v Kanade.“ Aké je tajomstvo Vášho úspechu? Čím sú Vaše ihriská špecifické?

Mal som veľké šťastie pracovať pre významných klientov, ktorí mali jednak

Greywolf Golf Course, Panorama Resort

Bigwin Island Golf Club

veľmi presnú víziu, čo chcú vytvoriť a zároveň kladú veľký dôraz na vysokú kvalitu. Takisto som mal šťastie na skutočne nádherné lokality. Prvá vec, ktorú mám pri novom ihrisku na pamäti, je vytvoriť miesto pre vzrušujúci a zábavný golf pre hráčov všetkých úrovní. Po druhé, vždy sa snažím zdôrazniť najlepšie črty a vlastnosti lokality, v ktorej sa dané ihrisko buduje. A ak sa mi tieto dve veci podaria, výsledkom je miesto, na ktorom je radosť hrať.

Ako by ste definovali svoj štýl, svoju filozofiu?

Mojou hlavnou filozofiou je vytvoriť golfové ihrisko pre hráčov všetkých úrovní. Snažím sa vždy nájsť také riešenie, ktoré by uspokojilo skúsených golfistov, ktorí radi čelia novým hracím výzvam, ale aj začiatočníkov, ktorí sa chcú hrou hlavne zabaviť. Čo sa týka štýlu dizajnu, nemyslím, že je dobré mať jeden presne definovaný štýl, ktorý potom slúži ako marketingový nástroj. Aj keď veľa architektov to tak robí. Ja sa vždy snažím zachovať jedinečné vlastnosti lokality, plne rešpektovať požiadavky svojho klienta a vziať v úvahu charakter ostatných ihrísk v danej lokalite. Mojm cieľom je vytvoriť niečo, čo je jedinečné a atraktívne, niečo, čo umožní, aby môj klient bol úspešný a konkurencieschopný na miestnom trhu.

Na ktorý z Vašich projektov ste najviac pyšný a prečo?

Som hrdý na každý svoj projekt, pretože každý je nejakým spôsobom jedinečný. Niektoré projekty prirodzene benefítujú z nádhornej okolitej krajiny, ale obrovské uspokojenie mi prinášajú aj úspešné a obľúbené ihriská, ktoré boli vytvorené na úplne obyčajnom mieste.

Prirodzene, je niekoľko projektov, ktoré pre mňa znamenali veľké úspechy, napr. Angus Glen Golf Club, ktorý hostil dve PGA Tour, Canadian Open a jeden LPGA

Muskoka Bay Club

Tour Ladies Open Championship, či Fontana Golf Club neďaleko Viedne v Rakúsku, kde sa hralo Austrian Open ako súčasť European Tour. A samozrejme aj The Carrick, Loch Lomond v Škótsku, ktorý hostil dve škótske Ladies Open a aj PGA.

Verím, že aj kratšie ihrisko môže byť premyslené a navrhnuté tak, aby bolo veľmi zaujímavé a podnetné pre hru väčšiny golfistov.

Golfový priemysel čelí v poslednej dobe veľkým zmenám. Ľudia sú pod väčším tlakom, musia rozdeliť svoj čas medzi prácu, rodinu a záľuby. To všetko vedie k tendenciám navrhovania kratších ihrísk, ktoré by sa dali rýchlejšie zahrať. Myslite si, že aj tieto kratšie ihriská môžu byť rovnako atraktívne a náročné?

Niet pochýb o tom, že golfový priemysel čelí mnohým výzvam, v poslednej dobe je to najmä súčasná ekonomická situácia vo svete. Ľudia kladú väčší dôraz na to, ako strávia svoj voľný čas a ako minú svoje peniaze na tieto rekreačné aktivity. K tomu, aby golf ako šport nestagnoval, musíme mať ihriská, ktoré sa dajú zahrať za kratšiu dobu a menej peňazí. Kratšie a kompaktné ihriská nepochybne prispievajú k riešeniu otázok súvisiacich s lacnejšou výstavbou a následnou údržbou. Verím, že aj kratšie ihrisko môže byť premyslené a navrhnuté tak, aby bolo veľmi zaujímavé a podnetné pre hru väčšiny golfistov. Samozrejme ihriská pre vrcholné turnaje budú aj naďalej musieť spĺňať presné požiadavky týkajúce sa dĺžky, ale pre bežného rekreačného golfistu nie je atribút dĺžky rozhodujúci.

Technológia golfových palíc sa stále vyvíja a zdokonaľuje. Aj golfové loptičky lietajú stále ďalej a ďalej. Aspekt kratšieho golfového ihriska je tak logicky v protiklade. Je nejaký spôsob, ako to vyriešiť?

To je otázka, na ktorej musia vrcholné organizácie golfového priemyslu neustále pracovať a vyriešiť ju. Už aj preto, aby sa niektoré z významných klasických ihrísk nedostali mimo hru pokiaľ ide o organizovanie vrcholných športových turnajov. Existuje už niekoľko regulácií a

obmedzení v oblasti golfového vybavenia a redukcie vzdialeností. Je to však náročné, pretože tam vstupuje veľa rôznych faktorov. Myslím, že jednoduchšie by bolo vytvoriť regulácie pre golfové loptičky. Podľa môjho názoru by pre golf bolo dobré vrátiť maximálnu vzdialenosť letu golfovej loptičky späť na pôvodnú dĺžku.

Ďalším dôsledkom recesie (aspoň v našom regióne) je, že projekty väčšieho rozsahu naplánované ako rezidenčné, majú často finančné problémy a sú oneskorené. Kde sa podľa Vás najčastejšie robia chyby a čo je kľúčom k úspechu takýchto rezidenčných projektov?

Hlavným problémom u väčšiny týchto projektov je obmedzená dostupnosť, resp. nedostupnosť finančných prostriedkov. Banky nie sú v tejto dobe naklonené financovaniu veľkých projektov. Sú pre nich príliš rizikové. Kľúčom k úspechu projektu golfového ihriska sa nachádza v existujúcom silnom trhu pre golf (a prirodzene aj pre nehnuteľnosti) a rozvoj takého typu projektu, ktorý presne spĺňa dané potreby. Je treba pochopiť, čo je

ten ktorý trh schopný uniesť, pokiaľ ide o cenu. A tá by potom mala diktovať, koľko peňazí môže byť vynaložených na rozvoj golfového ihriska a infraštruktúry. Kľúčový je reálny business plán. Golfové ihrisko môže síce zvýšiť hodnotu okolitých nehnuteľností, ale na druhej strane aj ono musí byť sebestačné a fungovať ekonomicky ako podnikateľský subjekt.

Slovensko je krajina, ktorá nemá veľkú golfovú históriu. Úvodným krokom je preto golf prezentovať a prilákať čo najviac ľudí, aby si ho vyskúšali. Zároveň však čelíme nedostatku jednoduchých, ľahko dostupných verejných ihrísk, kde by mohli obyčajní ľudia začať hrať. Pre investorov také malé projekty, zdá sa, nie sú dostatočne atraktívne....

Áno, rozvoj verejných a cenovo dostupných ihrísk je kľúčom k dlhodobému zdravému vývoju golfového priemyslu a to nielen na Slovensku. Môže to však byť veľmi náročné, vzhľadom k vysokým cenám pozemkov v blízkosti miest a vysokých nákladov spojených s prekonávaním rôznych regulačných opatrení miestnych úradov. Je dôležité, aby celkové náklady na rozvoj projektu boli úmerné potenciálnym príjmom, ktoré môžu byť generované z danej oblasti trhu. Jednoduché 9 jamkové ihrisko, cvičné plochy a odpaliská sú typy zariadení, ktoré jednoznačne pomôžu k podpore a získaniu nových golfistov. Veľký prospech z nich môžu mať rôzne územné samosprávne celky, ktoré by určite mali byť tiež nápomocné a aktívne. Môžu napr. poskytnúť verejne vlastnené pozemky pre dlhodobé prenájmy, rôzne daňové úľavy a tiež uľahčiť regulačné a schvaľovacie procesy. Všetko toto by malo značne pomôcť vlastníkom

Carrick, Loch Lomond

alebo prevádzkovateľom potenciálneho golfového ihriska. Obce by si mali uvedomiť obrovský zmysel zakladania nových golfových ihrísk, pretože práve športoviská tohto druhu nielen podporujú golf ako šport, ale slúžia aj ako miesto pre sociálne interakcie, podnikanie, obchod, charitu, či pomáhajú zachovať

všetkých enviromentálnych aspektov. Večne daždivé počasie v tejto oblasti Škótska tiež situáciu neuľahčovalo a museli sme čeliť rôznym problémom. A aby toho nebolo málo, pri zemných prácach bolo odkrytých mnoho artefaktov doby bronzovej a doby železnej a ako sa neskôr ukázalo, išlo o najväčšie archeologické

Golfové ihrisko môže síce zvýšiť hodnotu okolitých nehnuteľností, ale na druhej strane aj ono musí byť sebestačné a fungovať ekonomicky ako podnikateľský subjekt.

zeleň a voľne žijúce živočíšne druhy v danom regióne. Takisto predstavujú veľký ekonomický prínos vo vytváraní nových pracovných miest.

Medzi Vaše výnimočné projekty patrí aj ihrisko Loch Lomond v Škótsku. Prečo bol tento projekt taký náročný?

Navrhovanie golfového ihriska v Škótsku, domove golfu, je určite jedným z najväčších vrcholov v mojej doterajšej kariére. Bolo tam veľa rôznych špecifických problémov, pozitívne aspekty však zďaleka tieto problémy prevládali. Keď som začal na tomto projekte pracovať, v parlamente sa práve pripravovalo vyhlásenie celého regiónu Loch Lomond za prvý Škótsky národný park. A to prinieslo oveľa prísnejšiu kontrolu vo

nálezisku v západnom Škótsku. Toto všetko prirodzene predstavovalo komplikácie, ale keď sa pozriem späť, bol to projekt, ktorý ma neskutočne naplnil a bol pre mňa vynikajúcou skúsenosťou.

Navrhovali ste aj ihriská v Maďarsku a Rakúsku. Obe sú geograficky dostupné aj pre slovenského hráča, minimálne na golfový výlet. Môžete nám o nich povedať viac? Ako ste sa dostali k týmto projektom?

Fontana Golf Club v Rakúsku bol navrhnutý pre jedného z mojich klientov tu v Kanade. Pracoval som na projekte Magna Golf Club, keď ma Frank Stronach požiadal, aby som sa zapojil aj do návrhu ich nového ihriska v Rakúsku. Spolupracoval som na ňom s rakúskym

dizajnérom Hansom Erhardtom. No a Hans mi navrhol, či by som mu nepomohol aj pri návrhu nového ihriska v Maďarsku, Pannonia Golf & Country Club. Išlo o dva veľmi rozdielne projekty. Fontana Golf Club bol postavený na rovnej otvorenej ploche, kde sa vyhlúbilo 20 akrové jazero a na dosiahnutie plánovaného dizajnu bolo treba popresúvať veľké množstvo zeminy. Naopak lokalita Pannonie disponovala krásnou zvlnenou krajinou, kde sme jednotlivé jamky zakomponovali do pôvodného terénu s minimálnym objemom zemných prác.

Pocítili ste nejaký rozdiel v práci v Európe v porovnaní s Kanadou?

Najzreteľnejší rozdiel pre mňa predstavujú krajiny, kde je angličtina druhý, tretí alebo štvrtý jazyk. Zásne nad schopnosťou Rakúšanov, Maďarov či Slovákov hovoriť v niekoľkých rôznych jazykoch s takou ľahkosťou. Okrem jazykových rozdielov som však iné rozdiely veľmi nevnímal. Bolo to podobné ako v Kanade. Rád pracujem v Európe. História, kultúra a ľudia sú tu obzvlášť príjemní.

Ste zaangażovaný aj v slovenskom projekte vo Veľkom Bieli. Môžete nám povedať viac? Ako ste sa dostali k tejto spolupráci? Aký je momentálny stav a aké sú plány?

Klientov projektu Veľký Biel som stretol v Toronte, keď boli na návšteve Majstrovstiev sveta v hokeji. Zhodou okolností si zahrli golf na pár ihriskách, ktoré som dizajnoval. Myslím, že sa im to páčilo, lebo ma krátko potom kontaktovali s otázkou, či by som bol ochotný spolupracovať na projekte ich golfového ihriska. Bez váhania som súhlasil, lebo ako píšem v mojej knihe, každý, kto miluje hokej a golf, musí byť dobrý človek. Pevne verím, že sa projekt bude realizovať.

Aké sú vaše plány do budúcnosti? Máte nejaké preferované krajiny, v ktorých by ste sa chceli viac realizovať?

Môj hlavný plán do budúcnosti je pokračovať v tom, čo robím teraz a teda navrhovať golfové ihriská. Príležitosti a nových projektov nie je vzhľadom na súčasnú ekonomickú situáciu v súčasnosti veľa, ale som optimista a dúfam, že nové príležitosti príde časom. Veľmi rád pracujem v Európe a bol by som šťastný, ak by som mal viac projektov práve tu. Mojim snom je dizajnováť typické links ihrisko na brehu oceánu v Škótsku, Írsku či Anglicku. Ale potešili by ma projekty aj v Taliansku, Rakúsku, Švajčiarsku, Francúzsku, Nemecku a samozrejme na Slovensku.

Golf je veľkou súčasťou vášho života. Čo golf pre vás znamená? Ste aj vášnivý hráč, alebo je golf pre Vás skôr povolaním?

Golf vždy bol a stále je veľkou súčasťou môjho života a to od mojich 12 rokov. V prvom rade milujem golf ako hráč. A som nesmierne šťastný, že moje hobby môže byť aj mojim povolaním, ktoré ma živí. Sledovanie golfistov ako hrajú na ihrisku, ktoré som mal to šťastie dizajnováť, je pre mňa tá najväčšia odmena.

Doug Carrick, Lucia Huberová

Čo nedokážeme vyhodnotiť, nedokážeme ani riadiť.

Za obdobie posledných 20 rokov sa na Slovensku začal pomaly, ale vzostupne vytvárať golfový trh. Trh, na ktorom majitelia golfových ihrísk, golfová asociácia, dodávatelia golfových ihrísk a klubov a samozrejme golfisti sú súčasťou ponuky a dopytu v spojení s golfom ako hrou. Rok 2008 priniesol pre všetky subjekty golfového trhu radikálnu zmenu. Svetová ekonomika zaznamenala prepád komoditných a akciových trhov, rástli ceny ropy a bankrotovali banky a poisťovne.

Všetci sme sa zastavili a začali viac počúvať, viac rátať, viac zvažovať, viac si ceniť hodnoty, viac si ceniť schopných ľudí...

Ako tieto zmeny zasiahli golfový trh na Slovensku? Čo hovoria čísla a štatistika? Stupeň vývoja golfového trhu sa definuje nasledovne:

a.) počet obyvateľov na ihrisko

Nasýtený trh - počet obyvateľov na ihrisko v krajine je menší ako 25.000
Rozvinutý trh - počet obyvateľov na ihrisko v krajine je medzi 25.000 – 100.000
Rastúci trh - počet obyvateľov na ihrisko v krajine je medzi 100.000 – 300.000
Novovznikajúci trh - počet obyvateľov na ihrisko v krajine je viac ako 300.000
Kde je Slovensko? Slovensko má 5,5 mil. obyvateľov a ihriská, kde je možné hrať golf je 12, vychádzame pritom z údajov SKGA. Čiže je to 458.000 obyvateľov na ihrisko.

Pre Slovensko je to jednoznačne odpoveď, že sme trhom vznikajúcim, odborne nazývaným INFANT.

b.) počet registrovaných hráčov na celkový počet obyvateľov

Slovensko má cca 6.000 registrovaných hráčov, čiže výsledkom je 0,1% ako percentuálny ukazovateľ dopytu trhu. To je opäť číslo ukazujúce na novovznikajúci trh INFANT.

Slovensko sa ešte ani nerozbehlo a kríza v roku 2008 už vývoj „nenarodeného INFANTA“ prudko zastavila. Golfové ihriská riešia svoje špecifické problémy, snažia sa prežiť a pripraviť čo najzaujímavejšie programy pre svojich existujúcich a nových

hráčov. Problémy slovenského golfu sa však výrazne neodlišujú od tých, ktoré riešia krajiny ako Anglicko, Amerika, Nemecko, Švédsko, Španielsko, Írsko či Škótsko, kde počet registrovaných golfistov na počet obyvateľov predstavuje viac ako 5% a teda trh sa považuje za nasýtený. Či však INFANT, alebo trh nasýtený, všetci sa stretávame s jedným problémom: „Ako objaviť golf pre nových hráčov, ktorí na INFANTNOM trhu zabezpečia jeho rast a presun do kategórie rastúceho trhu, a na nasýtenom trhu pomôžu obnoviť rast vytvorením nového dopytu.“ Práve teraz je moment, kedy iba profesionálny manažment dokáže prijať opatrenia a zaviesť tie správne procesy vedúce k tomu, aby subjekt golfového trhu nielen prežil, ale dal základy aj zdravému rastu.

Golfové ihrisko musí byť harmonickým miestom, kde budú platiť pravidlá, ktoré možno zo začiatku nie všetci poznajú a tým pádom (ne)dodržia, ale to je obdobie INFANTA. Obdobie, kedy ho vychováme.

Pre manažment je teraz kľúčové plne sa sústrediť a definovať nasledovné:

1. Kto sme? Aká je naša misia? Čím sme výnimoční (cena, ihrisko, program,...)?

2. Sme naozaj otvorení všetkým? Máme detské odpaliská, aby sme dali zárodok pre golfistov o 10 rokov? Máme programy pre ženy, aby sme golf rozvíjali ako miesto pre rodiny a dali mu tak príjemnú a vrelú atmosféru? Sme otvorení športovcom a profesionálnym podujatiam, aby sme dali dôraz na športovú stránku golfu? Ponúkame programy firmám, aby vznikali spomienky na spoločné pracovné zážitky spojené s golfom? Golfové ihrisko musí byť harmonickým miestom, kde budú platiť pravidlá, ktoré možno zo začiatku nie všetci poznajú a tým pádom (ne)dodržujú, ale to je obdobie INFANTA. Obdobie, kedy ho vychováme.

3. Sme dostatočne dobrí v marketingu? Vytvárame dynamické ceny? Máme kvalitnú databázu, ktorá nie je o kvantite, ale o kvalite? Využívame informačné

technológie, sociálne siete, on-line booking siete ako Facebook, Twitter či Golfswitch? Spolupracujeme s cestovnými alebo turistickými agentúrami? Máme dobre vypracované programy pre lojálnych a verných zákazníkov?

4. Ponúkame skúsenosti? Pomáhame zlepšovať kvalitu hry? Poskytujeme bezplatné výukové hodiny, demo dni? Školíme zamestnancov? Máme kvalitne spracované popisy práce, systémy kontroly a hodnotenia výkonu práce, manuály na jednotlivé postupy?

5. Vyhodnocujeme? Máme slovné, alebo číselne zadefinované parametre výkonov, aby sme ich mohli merať, porovnávať a štatisticky vyhodnocovať? V angličtine existuje výstižná fráza: „What cannot be measured, cannot be managed.“ Naším jazykom povedané, všetky predošlé pravidlá, ktoré sme zadefinovali, musia mať merateľný výkon. Inak nedokážeme riadiť tak, aby sme dosiahli cieľ. Tým je získať nových hráčov, objaviť golf pre nových zákazníkov. Nárast golfistov je pomalý a nezdá sa, že sa trend zmení. Prečo je to tak? Veď sa zdá, že

všetci vedia, čo treba robiť a každý sa to snaží robiť čo najlepšie..

Odpoveď na otázku ďalšieho rastu by nám mali dať konkrétne výsledky meraní. Na základe tých by sme mali začať riadiť procesy na golfovom trhu tak, aby sa to prejavilo v raste.

Čiže každý klub by mal začať pravidelne vyhodnocovať:

- Počet zákazníkov a ich štruktúru, tj. systém cien, priemernú hodnotu členstva, priemernú hodnotu green fee atď..
- Výkony zamestnancov, tj. ich kvalifikáciu a jej pravidelné zvyšovanie, ich efektívnosť na počet vykonaných operácií za stanovenú jednotku a pod..
- Základné výkonové ukazovatele, tj. celkové príjmy a ich štruktúra, celkové náklady a ich štruktúra, podiel mzdových nákladov a pod..
- Štatistické údaje ako priemerný počet odohraných kôl v danom dni, poveternostné podmienky, spokojnosť zákazníkov, spokojnosť zamestnancov, benefity a pod.

Avšak ani najlepšie spracované výsledky z daného klubu nám neukážu v akom stave je celkový golfový trh. Najdôležitejšie je podeliť sa o merateľné výsledky s partnermi v odvetví a vytvoriť tak komplexný obraz situácie.

A práve toto na Slovensku chýba. Podeliť sa o informácie s inými – to je práve to, čo dá všetkým subjektom golfového trhu celkový obraz o merateľných výsledkoch. Vedenie klubu si tak dokáže stanoviť správne nástroje na dosiahnutie reálnych cieľov. Docieľť spoločnú štatistiku golfových ihrisk, poskytnúť ju majiteľom a teda investorom, dať im tak správne údaje k tomu, aby využitie vynaložených zdrojov bolo skutočne efektívne a prinieslo golfovému trhu na Slovensku rast. Spolupráca medzi ihriskami bude tiež prispievať k profesionálnemu rastu samotného manažmentu ihrísk.

Koľko ihrísk má napríklad reálne spracované náklady na údržbu ihriska? Koľko ihrísk má urobený riadny audit údržby ihriska, aby mohli reálne posúdiť požiadavky ich hlavného greenkeepera na rozpočet? Koľko ihrísk skutočne každoročne kvalifikáciu svojich zamestnancov, či už interne, alebo externe? Je zbytočné zaviesť nové programy pre zákazníkov, očakávať zmeny a nový prístup, ak ľudia, ktorí ich majú realizovať, tj. personál, sú stále na tom istom mieste a nič nové sa nenaučili?

Urobme nasledujúce porovnanie: Na 18-jamkovom ihrisku v západnej Európe pracuje v priemere na plný úväzok 22 ľudí a na čiastočný úväzok 2 ľudia. Vo východnej Európe je to na plný úväzok 27 ľudí a na čiastočný 5 ľudí. Asi by sme sa mali zamyslieť, prečo je to tak? Náklady sú možno porovnateľné, keďže mzdy v západnej Európe sú vyššie. Ale riadenie nie je iba o nákladoch na mzdy. Koľko strát či škôd vznikne preto, lebo zamestnanec nevie problém riešiť profesionálne a učí

Najdôležitejšie je podeliť sa o merateľné výsledky s partnermi v odvetví a vytvoriť tak komplexný obraz situácie. A práve toto na Slovensku chýba.

sa len na vlastných chybách, ktoré v konečnom dôsledku platí zamestnávateľ. Koľko škôd spôsobí zamestnanec tým, že jeho príliš dlhá reakčná doba na problém spôsobí pokles štandardu, zadefinovaného v klubom stanovených pravidlách.. ? Sleduje manažment klubu efektívnosť práce personálu? Školením personálu za zabezpečuje skracovanie času zamestnanca potrebného na vykonanie požadovaných činností. Vytvára sa tak priestor na vyšší počet výkonov a teda zvýšenie efektívnosti. Sledujete, motivujete a odmeňujete zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov v európskych vzdelávacích programoch? Meriate kvalitu ich práce? Porovnávate ich aktuálne výkony s predošlým rokom? Jedine tak identifikujete tých, ktorí rastú. A ak rastie výkon zamestnanca, rastie výkon klubu. A aby rástol výkon zamestnanca, musí mať už na začiatku presne zadefinované, ako sa bude jeho výkon merať.

Henry Burus napísal: „Good manager is a man, who is not worried about his own career, but rather the careers of those, who work for him.“ Teda: Dobrý manažér je ten, ktorému nezáleží len na kariére svojej, ale hlavne na kariére tých, ktorí pre neho pracujú.

Ak sa chce slovenský golf rozvíjať a ak investori, ktorí svoje financie vložili do vybudovania golfových ihrísk a išli tak s kožou na trh, chcú nielen prežiť, ale rásť, musia nájsť cestu, ako vytvoriť spoľahlivú informačnú bázu. Bázu, v ktorej budú dáta spracované jednotnou metodikou a jednotne sa zadefinuje štandard služieb. Kvalifikácia a výkonnosť personálu tak bude veľmi ľahko merateľná. Všetci budú chápať svoju pozíciu v rámci fungujúceho trhu tak, aby vznikala iba zdravá konkurencia a nie chorý monopol a snaha jednotlivcov kontrolovať všetko.

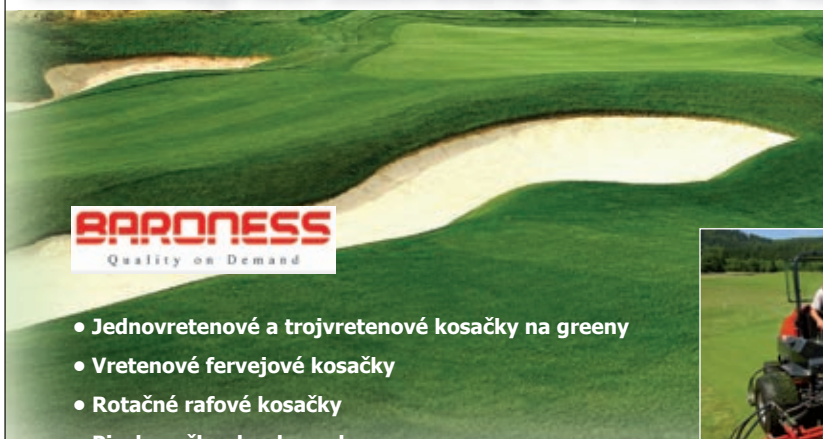
Veľmi by som želala golfu na Slovensku schopnosť zjednotiť jeho subjekty k tomu, aby mohli spoločne, pri spoločnom financovaní, zabezpečiť prístup dôležitých informácií, zvyšovať kvalifikáciu personálu, mať otvorený prístup k celkovým dôležitým štatistikám... Zistiť, kde na trhu je ešte miesto, o ktoré má zmysel bojovať. Subjekty nemusia byť kamaráti, ale mali by určite byť profesionálnymi partnermi.

Na Slovensku sú zatiaľ profesijnými organizáciami SKGA a PGA. To sú však organizácie športové, pre ktoré je hlavnou úlohou zabezpečiť rozvoj golfu ako športu. Kde je však organizácia, ktorá naplní ciele majiteľov, investorov a manažmentu? Veď ich ciele sú úplne odlišné od cieľov športových organizácií. Ich cieľom je pokrývať vynaložené náklady a zabezpečiť zisk na nové investície či vylepšenia.

Martina Zatková

KVALITNÉ, PROFESIONÁLNE A PRECÍZNE RIEŠENIA PRE VÁŠ TRÁVNÍK

GOLF • GROUNDS • GARDEN

- Jednovretenové a trojvretenové kosačky na greeny
- Vretenové fervejové kosačky
- Rotačné raťové kosačky
- Pieskovačka - bunker rake

www.3gmachinery.eu

GRADEN

- Ručné vertikutátory a vertikutátory ťahané za traktor
- Valec na greeny tzv. žehlička greenov
- Sand injector

**KONTAKTUJTE NÁS: 3G MACHINERY s.r.o., Bratislavská ulica 45, Trnava 917 01, email: info@3gmachinery.eu
Telefon: +421 332 933 061-62, Fax: +421 332 933 060**

Mission Hills

čínsky golfový raj

Keď sa povie Mission Hills, každý vie, že je to najväčší golfový rezort sveta zapísaný aj do Guinnessovej knihy rekordov. Golfový raj v krajine, ktorá nemá golfovú históriu a v ktorej je výstavba golfových ihrísk oficiálne podporovaná len v určitých lokalitách. V krajine, kde golf, s priemerným fee 165 dolárov a členským takmer štvrt' milióna dolárov, stále zostáva športom pre vyvolených, ale napriek tomu sa teší veľkej obľube. Rozvoj golfu v Číne má naozaj nebývalú dynamiku. Podľa odhadov sa v tretej najľudnatejšej krajine sveta stavia 250 golfových ihrísk a ďalších 600 je v určitej fáze plánovania.

Mission Hills Group prevádzkuje dva obrovské golfové rezorty.

Mission Hills Shenzhen v južnej oblasti Číny, len 30 min. autobusom od Hong Kongu, tvorí dvanásť 18-jamkových ihrísk na rozlohe 20.000m². Ide o luxusný rezort. Štyri klubové domy, tri kúpeľné zariadenia ocenené prestížnymi cenami, tri golfové akadémie, 5-hviezdičkový hotel, 51 tenisových kurtov a množstvo prvotriednych reštaurácií. Dvanásť ihrísk symbolizuje dvanásť mesiacov čínskeho horoskopu. Ihriská boli navrhnuté legendárnymi hráčmi v spolupráci s renomovanými architektmi. Prvé ihrisko navrhol v roku 1994 Jack Nicklaus. Dokonalé ihrisko tejto golfovej legendy je považované za najlepšie turnajové ihrisko v celej Ázii. Je typické nádhernými zvlnenými fervejami a množstvom vodných prekážok a bunkrov. Nápadité ihrisko hráča

Fidži Vijaya Singha, víťaza U.S. Masters v roku 2000, vyžaduje predovšetkým presnosť. Prekážky, z ktorých najdlhší bunker meria takmer 135 metrov, sú umiestnené veľmi premyslene a takticky. Tvorca ďalšieho ihriska Jumbo Ozaki, je prvým Japoncom, ktorý sa preslávil v medzinárodnom golfe. Prispel vynikajúcim ihriskom, ktoré je dokonalou harmóniou človeka a prírody. Ponúka nádherné výhľady na okolité hory, vyvýšené odpaliská, široké ferveje a bunkre schované v zeleni stromov a kríkov. Toto všetko vytvára úchvatný dojem a dokonalú hru. Ďalšie ihrisko, jedno z najobtiažnejších v Číne, nesie meno austrálskeho dizajnéra Grega Normana. Je umiestnené v lesnatej krajine, kde hru komplikujú stromy, úzke ferveje a hlboké pieskové bunkre. Od hráčov vyžaduje presnosť a dobrú hraciu stratégiu. Prvých 9 jamiek je umiestnených medzi kopcami, ďalších

deväť jamiek končí v údolí. Ihrisko sa vyznačuje vysokou obtiažnosťou, čo potvrdzuje aj index 150, patriaci k najvyšším v Ázii. Jedno z najkrajších ihrísk areálu, typické veľkými výškovými rozdielmi a nádhernými výhľadmi, navrhol Juhoafričan Ernie Els. Dokázal skvele využiť zvlnený terén s malou riečkou a vytvoril nádherné ihrisko, ktoré si zamilujete.

Na výstavbu 216 jamiek bolo treba presunúť 180m³ zeminy, čo je objem, ktorý zodpovedá 36 pekingským olympijským štadiónom. Rezort hostil viac ako 100 medzinárodných turnajov, vrátane World Cup of Golf v 1995 a Tiger Woods China Challenge v 2001. V minulom roku sa uskutočnil prvý turnaj zo série Mission Hills World Cup, ktorý bude rezort hostiť až do roku 2018. Každý november sa stretnú PGA hráči 25 národností, aby si zmierali sily v turnaji olympijského typu.

Shenzhen, Ozaki Course, odpadliská jamka č. 6

Fakty o Mission Hills Shenzhen:

- 7.000 zamestnancov (z toho 3.000 žien pracujúcich ako caddy)
- vyťaženosť 2.000 roundov v pracovných dňoch, 3.000 roundov cez víkendy a sviatky
- štruktúra zákazníkov: 40% domáci, 40% Hong Kong, 20% zahraniční turisti
- 650 km závlahového potrubia, 3.000 sprinklerov
- 1.200 bunkerov s 50.000 m³ piesku
- 360 km ciest pre golfové autíčka

Mission Hills Hainan leží na pobreží tropického ostrova Hainan a poskytuje golfistom raj s vynikajúcim podnebí, kde leto nikdy nekončí. Pláže s bielučkým pieskom, stále modrá obloha a kokosové palmy vytvárajú úžasnú scenériu, vďaka ktorej sa Hainan nazýva Hawaiom Číny. Osobité formácie lávových kameňov len dotvárajú exotickú atmosféru. Hotel s 518 izbami, trojposchodový klubový dom, konferenčné priestory, 12 luxusných reštaurácií, športové a rekreačné centrum,

kúpele a nákupná pasáž, to všetko má návštevník k dispozícii. Rezort má z plánovaných desiatich ihrísk dokončených šesť. Aj keď enormná výstavba v tomto regióne nevyvoláva len priaznivé reakcie, na tempe prác to nič nemení. Predstavitelia investorov poukazujú na to, že využívajú nepoužívanú a neobývanú pôdu bez akejkoľvek infraštruktúry a svoj prínos demonštrujú napr. vysadením 30.000 nových stromov či úpravou 5.400 akrov močaristej pôdy. Naproti tomu, pôvodní obyvatelia sa sťažujú na vysokú hladinu vody, ktorá im zaplavuje obydli. Priorita štátu je však jasná, zaradiť Hainan región, ktorý dostal výnimku v oblasti výstavby nových ihrísk, medzi prvotriedne svetové golfové destinácie a prilákať tak turistov do Číny. Resort sa stal v októbri minulého roku hostiteľom **Mission Hills Star Trophy**, turnaja, ktorý má ambíciu kombinovať golf so zábavou a profesionálnych hráčov s ikonami showbiznisu. Zodpovedá tomu

aj hlavné motto „Z červeného koberca na zelenú fervej“. Lorena Ochoa, Annika Sörenstam, Greg Norman či kapitán Ryder Cup tímu Colin Montgomerie hrali golf spolu s americkým plavcom Michaelom Phelpsom, či hercami Hugh Grantom a Catherine Zeta-Jones. Skrátka, výborný marketingový ťah.

Fakty Mission Hills o Hainan:

- 4.000 zamestnancov
- 30.000 novovysadených stromov
- 11 miliónov m³ presunutej zemi
- 200.000 m² vyhlbených jazier
- 5.400 akrov odvodnenej močaristej pôdy
- 450 km závlahového potrubia
- 100 km ciest pre golfové autíčka

Podľa vyjadrenia Ken Chu, viceprezidenta Mission Hills Group, je v Číne okolo 3 miliónov golfistov a ich počet neustále stúpa. Golf je športom s príchutou elitárstva aj preto, lebo dopyt prevyšuje ponuku. Všetky turnaje poriadané v Mission Hills boli sprístupnené širokej verejnosti a tešili sa obrovskej návštevnosti. Turnaj Omega Mission Hills World Cup privítal 200.000 divákov. Číňania golf milujú, ale musia mať kde hrať. Preto je zámerom vybudovať na Hainane v najbližších rokoch ďalších 50 ihrísk. Veľký dôraz je kladený aj na vybudovanie hotelov, reštaurácií, kúpeľov či ďalších športovísk. Kompetentní si síce veľmi dobre uvedomujú, že prostredníctvom golfu môžu spojiť východ a západ, ale takisto vedia, že musia ponúknuť viac ako len golf. Cieľom je vybudovať komplex zariadení, ktorý pre biznis vytvorí príjemné podmienky a stane sa tak vyhľadávaným miestom vytvárania vzťahov a nadväzovania kontaktov.

Lucia Huberová

Shenzhen, Olazabal Course

„Ľudia musia mať kde hrať“

Nie je na Slovensku človeka, ktorý by nepoznal meno Miro Šatan. Slovenská hokejová legenda. Vysoký, inteligentný muž s výraznou charizmou. Má za sebou množstvo úspešných sezón v NHL, v drese Pittsburgh Penguins dokonca získal Stanley Cup. Miláčikom slovenského národa sa však stal ako najužitočnejší hráč MS 2002, kedy naši chlapci získali vytúžený titul majstrov sveta. V drese reprezentácie absolvoval sedem svetových šampionátov. Jeho láskou však nie je len hokej. Miro Šatan je už niekoľko rokov vášnivým hráčom golfu. Mali sme to šťastie, že sme sa s ním o tomto zelenom športe mohli porozprávať.

Pán Šatan, kedy ste sa prvýkrát stretli s golfom? Chytil Vás hneď za srdce? Priznám sa, už si ani veľmi nepamätám, ale určite to bolo v Kanade, asi v roku 1994. Zaujal ma hneď, zdalo sa mi, že to bude veľmi ľahké, ale keď som mal možnosť si to vyskúšať, až také ľahké to samozrejme nebolo... Nezačal som ho hrať hneď, skôr to bolo len sporadicky pri rôznych tímových akciách so spoluhráčmi. Až po nejakom čase, myslím, že tak po 3-4 rokoch som si kúpil prvé palice a začal som sa mu viac venovať.

Chápete ho skôr ako relax, alebo vo Vás prebúdza súťaživosť, typickú pre profesionálnych športovcov?

Samozrejme, že súťaživosť vo mne sa nedá len tak ľahko vypnúť, ale snažím sa dosť krotiť. Musím však pripustiť, že som mal aj také roky, kedy som sa veľmi

snažil hrať čo najlepšie výsledky a často som preto trénoval na drivingu. Teraz už nie, posledných 5 rokov je to pre mňa naozaj len relax a hra so spoločenským rozmerom. Idem si oddýchnuť a stretnem nových, zaujímavých ľudí.

Ako často sa reálne dostanete na ihrisko?

Teraz už veľmi málo, za leto hrám tak možno desaťkrát, viac sa mi nedarí...

Kde najradšej hrávate, ktoré slovenské ihrisko je Vám najmilšie?

Najradšej hrávam na Táľoch, to je moje najobľúbenejšie ihrisko. Veľmi dobré ihrisko je aj v Lomnici a čo sa týka okolia Bratislavy, dá sa hrať aj v Báči, nie je až tak náročné a dá sa tam dobre zahrať. A hlavne je to blízko, netreba veľa cestovať.

Dokáže Vás od golfu odradiť škaredé počasie alebo ste vášnivý golfista hrajúci za každých podmienok?

Väčšinou idem hrať, naozaj ... Keď už si nájdem čas a naplánujem si golf, tak to už by museli byť veľmi zlé podmienky, aby ma to odradilo. Buď krutý mráz alebo silný nepríjemný vietor... Slabý dážď mi však prirodzene nevadí, to ma určite neodradí.

Mnohí športovci po ukončení pôvodnej športovej kariéry pokračujú v golfe. Dokázate si sám seba predstaviť ako golfového profesionála? Lákalo by Vás to?

Kedysi dávno, keď som s golfom začal, tak som uvažoval týmto smerom. Že možno raz, keď skončím s hokejom a bol by čas a chuť, tak by som mohol pokračovať v golfe. Dnes už to vidím nereálne. Venoval som sa dlhé roky hokeju a viem, čo to všetko obnáša stať sa v niečom naozaj dobrým. Momentálne v 36 rokoch znovu začínať a ešte so športom takým obťažným ako je golf, venovať sa tomu naozaj dennodenne a veľa vecí obetovať, tak ako si to vyžadoval hokej...to je momentálne nepredstaviteľné.

Je na golfe niečo, čo vám nejde?

Vždy mi robili problémy dlhé železá, s tými som sa potrápil. Tie v bagu ani nemám, nahradil som ich hybridmi a s tými mi to ide o niečo lepšie. Ale inak nemyslím, že by

som mal nejaký problém. Hlavne, snažím sa si hru maximálne vychutnať a netrapiť sa, či mám dokonalé výsledky.

V auguste sa v rezorte Black Stork uskutočnil turnaj Charity Golf Cup, ktorého výťažok bol venovaný vašej nadácii. Môžete prosím predstaviť nadáciu, čomu sa venuje a koho podporuje?

Nadácia pomáha deťom do 18 rokov s rôznymi zdravotnými postihnutiami. Na turnaji sa vyzbieralo viac ako 20.000 EUR, išlo o vydarenú akciu a som veľmi rád, že splnila svoj účel.

Mnoho ľudí na Slovensku stále považuje golf za elitársky a snobský šport. Čo by ste týmto ľuďom odkázali, aby prekonalí zábrany a nedôveru a išli to aspoň vyskúšať ... Čo je podľa Vás na golfe to najpríťažlivejšie?

V prvom rade by som chcel povedať, že pokiaľ bude na Slovensku málo ihrísk, nálepky snobského športu sa golf len tak ľahko nezbaví. Ľudia musia mať kde hrať, musí byť viac ihrísk, aby sa golf stal športom pre masu, ako je to napr. v USA. A čo sa týka toho, čím je golf príťažlivý, hlavne je to o spoznávaní samého seba. Musím povedať, že ja sám nahovárať všetkých svojich známych negolfistov a už som aj mnohých nahovoril....:) Najzaujímavejšie je to

sebapoznanie. Golf odhalí všetky vaše nedostatky a uvedomíte si veci, ktoré by ste možno inak o sebe nezistili.

Pán Šatan, veľmi pekne ďakujeme za rozhovor a želáme úspešnú sezónu!

Lucia Huberová

FLASHNEWS

Golf Business Forum 2011

Dubai, destinácia s najdynamickejším rozvojom golfu na svete a srdce Stredného Východu bude hostiteľom výročnej konferencie Golf Business Forum, ktorá je považovaná za najdôležitejšiu udalosť golfového priemyslu v teritóriu Európy, Blízkeho východu a Afriky. Organizuje ju KPMG Golf Advisory Practise od roku 2004.

Golf Business Forum je dva a pol dňa pútavých, dynamických a interaktívnych diskusií, rozhovorov a prezentácií z kľúčových sektorov, od golfovej architektúry, developmentu a investícií až po účinné nástroje golfového manažmentu, golfový turizmus a marketing. Konferencie sa zúčastní celé spektrum odborníkov od developerov a investorov, manažérov, golfových operátorov až po novinárov. Cieľom je sa stretnúť, učiť sa, vymieňať si nápady a skúsenosti.

Prečo sa zúčastniť?

1. Nové vedomosti, nové osobné aj obchodné kontakty
2. Odborné prezentácie, manažment lídrov, živé diskusie
3. Spoznanie nových trendov a stratégií na zlepšenie svojho podnikania
Golf Business Forum je miesto, kde sa dozviete najnovšie informácie o trhu a trendy, ktoré budú udávať smer pre podnikanie v golfe. Viac ako 200 odborníkov zo 40 krajín je pripravených podeliť sa o svoje skúsenosti a osvedčené postupy.
4. Stretnutie s poprednými investormi, developermi, prevádzkovateľmi či dodávateľmi.

Málokterá udalosť tohto druhu v golfe priťahuje tak kvalitné publikum a toľko

príležitostí na stretnutia. Za posledných sedem rokov, Golf Business Forum osobne privítalo Jacka Nicklausa, Arnolda Palmera, Gary Playera, Grega Normana a Anniku Sorenstam.

Golf Business Forum môže byť Vaša najdôležitejšia príležitosť roka a tú si nesmieme nechať ujsť! Registrácia bude otvorená čoskoro.

Všetky informácie nájdete na oficiálnej stránke akcie.

Golf Business Forum

www.golfbusinessforum.com